

პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევის ანგარიში

საკვლევი თემა : ტექსტის გაგება -
გააზრების პრობლემები დაწყებით
საფეხურზე და მათი გადაჭრის გზები

ნინო გვეხიძე

სსიპ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის
საჯაროს სკოლის დაწყებითი კლასების პედაგოგი.

უფროსი მასწავლებელი

--- 2018 ---

არჩევი

შესავალი

თავი I

საკვლევი საკითხის მიმოხილვა, კვლევის მიზნები და ამოცანები

- 1.1. მოკლე ინფორმაცია საკვლევი კლასის შესახებ.
- 1.2. პრობლემა და საკვლევი საკითხი.
- 1.3. პრობლემის გამომწვევი სავარაუდო მიზეზები.
- 1.4. კვლევის მიზანი.

თავი II

პრაქტიკული კვლევის არსი

თავი III

ლიტერატურის მიმოხილვა

თავი IV

კვლევის დიზაინი

4.1. კვლევის სამიზნე ჯგუფი

4.2. კვლევის მეთოდები

4.3. კვლევის ვადები

თავი V

კვლევის შედეგები

5.1. მონაცემთა ანალიზი

5.2. კვლევის მიგნებები

5.3. შესაძლო ინტერვენციები

5.4. განხორციელებული ცვლილებები

თავი VI

რეკომენდაციები და ინტერვენციის შეფასება

6.1. რეკომენდაციები

6.2. ინტერვენციის შეფასება

თავი VII

დასკვნა

გამოყენებული ლიტერატურა

დანართები

შესავალი

წინამდებარე ნაშრომი წარმოადგენს სსიპ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის საჯაროს სკოლის დაწყებით საფეხურზე განხორციელებული პრაქტიკული კვლევის ანგარიშს.

ნაშრომში განხილულია დაწყებით საფეხურზე ტექსტის გაგება - გააზრებასთან დაკავშირებით წარმოქმნილი პრობლემები და ამ პრობლემების გადასჭრელად დაგეგმილი და განხორციელებული ცვლილებები.

ნაშრომი შედგება შვიდი თავისაგან:

I თავი

- მოცემულია ინფორმაცია სსიპ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის საჯაროს სკოლის დაწყებითი საფეხურის მე-6 კლასის შესახებ.
- განხილულია პრობლემა და საკვლევი საკითხი.
- პრობლემის გამომწვევი სავარაუდო მიზეზები.
- კვლევის მიზანი .
- კვლევის ამოცანები.

II თავი

- პრაქტიკული კვლევის არსი.

III თავი

- ლიტერატურის მიმოხილვა.

IV თავი

- კვლევის დიზაინის მიმოხილვა.

V თავი

კვლევის საფუძველზე მიღებული შედეგების ანალიზი.
ქმედებების/ინტერვენციების შედეგების შეფასება,

VI თავი

- რეკომენდაციები

VII თავი

- დასკვნა.

თავი I.

საკვლევი საკითხის მიმოხილვა, კვლევის მიზნები და ამოცანები

1.1. მოკლე ინფორმაცია .

საკუთარ პრაქტიკაზე დაყრდნობით, წამოვაცენე საკვლევი პრობლემა, რომელიც შეეხებოდა დაწყებით კლასებში ტექსტის გაგება -გააზრების პრობლემებსა და მისი გადაჭრის, გაუმჯობესების გზებს .

სსიპ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის საჯარო სკოლის დაწყებითი საფეხურის მე-6 კლასში სწავლობს 13 მოსწავლე, 5 გოგონა და 8 ვაჟი, კლასში არიან განსხვავებული მზაობის, შესაძლებლობის, ინტერესებისა და მოტივაციის მქონე მოსწავლეები.

მიუხედავად იმისა, რომ მოსწავლეებთან ვმუშაობ თანამედროვე მიდგომებით. აქტიურად ვთანამშრომლობ კოლეგებთან, საკუთარ პრაქტიკაზე დაკვირვებით მივედი იმ დასკვნამდე, რომ აღნიშნულ კლასში მაქვს პრობლემა, რომელიც უნდა აღმოვფხვრა.

როგორც ვიცით, პრაქტიკული კვლევა გულისხმობს თანამშრომლობით, კოლექტიურ მიდგომას, მკვლევრებისა და არასპეციალისტების ერთობლივი ძალისხმევით განხორციელებულ ქმედებას, სწორედ ამიტომ გადავწყვიტე კვლევის განხორციელება კოლეგებთან ერთად.

1.2. პრობლემა და საკვლევი საკითხი

პრობლემის აქტუალობის დასაბუთება

ეროვნული სასწავლო გეგმის მიხედვით, მშობლიური ენისა და ლიტერატურის სწავლება ეფუძნება მდიდარ სხვადასხვა სახის მხატვრულ და ინფორმაციულ ტექსტებს.

როგორც ვიცით, გაგება-გააზრება კომპლექსური უნარია, რომლის განვითარებას საკმაოდ დრო და ძალისხმევა სჭირდება. ეროვნული სასწავლო გეგმის თანახმად, საშუალო სკოლებში ამ მიმართულებით მუშაობა დაწყებით საფეხურზე იწყება. სწორედ ამიტომ კვლევა მივუძღვენით ამ მეტად მნიშვნელოვან საკითხს, კერძოდ, **დაწყებით კლასებში ტექსტის გაგება- გააზრების პრობლემებს და მათი გადაჭრის გზებს**.

პრობლემის შერჩევა

პრაქტიკული კვლევა ჩატარდა სსიპ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის საჯარო სკოლაში III-IV-VI კლასებში.

კვლევის ავტორები: ფატი გაფრინდაშვილი (საგანი- ქართული, მათემატიკა მე-3 კლასი), ნორა ბუცხრიკიძე(საგანი-მათემატიკა მე-4 კლასი), ნინო გვეხიძე(საგანი-ქართულიმე-6 კლასი)

პრობლემა მდგომარეობს შემდეგში: მოსწავლეთა უმრავლესობა ვერ ახერხებს წაკითხულის გაგება-გააზრებას, (განსაკუთრებით, ინფორმაციული ტექსტების.)

კვლევის საფუძველი გახდა ის, რომ კითხვაში დიაგნოსტიკური ტესტების შედეგებით, რომელიც ჩავატარე მე-6 კლასში (გამოვიყენე G-pried-ის საქართველოს დაწყებითი განათლების პროექტის დიაგნოსტიკური ტესტები) აღმოვაჩინე, რომ მოსწავლეთა ნაწილს უჭირდა ან ვერ ახერხებდა ტექსტების, განსაკუთრებით, ინფორმაციული ტექსტების გაგება - გააზრებას. აღმოჩნდა, რომ ანალოგიური ტესტირებისას ჩემს კოლეგებსაც ჰქონდათ მსგავსი პრობლემები, როგორც ქართულის(მხატვრული და საინფორმაციო ტექსტების), ასევე მათემატიკის გაკვეთილზე (ამოცანის პირობის გააზრების თვალსაზრისით) მე-3, მე-4 კლასებში. პრობლემა, რომ მოსწავლეთა უმრავლესობა ვერ ახერხებს წაკითხულის გაგება-გააზრებას, თანაბრად გვეხებოდა სამივე ჩვენგანს. ამ პრობლემამ გაგვაერთიანა და დავიწყეთ კვლევა. ჩვენი ემპირიული დაკვირვების შედეგად გამოიკვეთა ის პრობლემები, რომლებსაც ხშირად ვაწყდებით პედაგოგიურ პრაქტიკაში, არა მარტო დაწყებითი კლასების მასწავლებლები. კერძოდ, მოსწავლეები ვერ, ან ნაკლებად, ხედავენ სიღრმისეულ აზრებს, რადგან დაწყებითი კლასების მოსწავლეებისთვის მარტივია ტექსტიდან ექსპლიციტური ინფორმაციის გაგება, ხოლო რაც შეეხება იმპლიციტურ ინფორმაციას, ტექსტიდან გამომდინარე დასკვნებს, მსჯელობას, შეფასებას, ჟანრის გაგებას და ა.შ. ამ მხრივ პრობლემები გამოიკვეთა.

აღნიშნული კვლევა სასარგებლო იქნება ჩემთვის, იმ კუთხით, რომ ჩემი პროფესიული საქმიანობა გახდება კიდევ უფრო ხარისხიანი. ჩემი მოსწავლეები ჩამოყალიბდებიან გაგება-გააზრებაზე ორიენტირებულ მკითხველებად. ვფიქრობ, რომ კოლეგებიც გაიზიარებენ და დანერგავენ თავიანთ პრაქტიკაში მსგავსი ტიპის კვლევებს. გაიზიარებენ განხორციელებულ ინტერვენციებს, პრობლემის გადაჭრის გზებს, რადგან განათლების რეფორმის ერთ-ერთი მიზანი მოაზროვნე, აქტიური მკითხველის ჩამოყალიბებაა. ამისთვის ზრუნვა სწავლების ადრეული საფეხურიდანვე უნდა დავიწყეთ. თუ ბავშვს იმთავითვე ჩამოვუყალიბეთ კარგი მკითხველისთვის საჭირო უნარ-ჩვევები გავუღვივეთ კითხვის სიყვარული, ეს მთელი ცხოვრება გაჰყვება და საკუთარი თავისა და სამყაროს შეცნობაში დაეხმარება.

1.3. პრობლემის გამომწვევი სავარაუდო მიზეზები:

ვთვლი, რომ გაგება - გააზრების პრობლემის გამომწვევი მიზეზების სწორად დადგენა მნიშვნელოვანია და დაეხმარება მასწავლებლებსა და მოსწავლეებს ტექსტებთან მუშაობისას ბარიერების გადალახვაში.

ტექსტის გაგება გააზრების პრობლემები მრავალმა ფაქტორმა შეიძლება გამოიწვიოს. ჩემი აზრით, ყველაზე გავრცელებული მიზეზებია:

- გაუწაფავი კითხვა
- მწირი ლექსიკური მარაგი
- მკითხველისთვის უცნობი/უინტერესო საკითხავი თემა

- ტექსტის სირთულე
- კითხვის ეფექტური სტრატეგიების არაადეკვატური გამოყენება
- სუსტი ვერბალური მსჯელობა
- ინფორმაციის, დახარისხების, დაჯგუფების, შედარების მსგავსება -განსხვავების და ა.შ. პრობლემები
- წაკითხვის შემდეგ ინფორმაციის აღდგენის პრობლემა.

1.4. კვლევის მიზანი

- დაწყებით კლასებში ტექსტის გაგება- გააზრებასთან დაკავშირებული პრობლემების მიზეზების შესწავლა, დადგენა, გამოკვლევა.
- პრობლემის გადაჭრის ოპტიმალური გზების გამონახვა.
- შესაბამისი ინტერვენციების დაგეგმვა,განხორციელება.
- მიღწეული შედეგების შეფასება .

საკვლევი კითხვების ფორმულირება .

კვლევის მთავარი კითხვა :

რატომ უჭირს/ვერ ახერხებს დაწყებითი საფეხურის მოსწავლეთა ნაწილი ტექსტის გაგება-გააზრებას? როგორ შევუწყოთ ხელი მოსწავლეებში ამ უნარის განვითარებას? იყენებენ თუ არა მასწავლებლები შესაბამის მეთოდებს?

კვლევის მთავარ კითხვაზე პასუხის გასაცემად ჩამოვყალიბე შემდეგი ქვეკითხვები :

- როგორ მუშაობენ მოსწავლეები მწირი ლექსიკური მარაგის გამდიდრებაზე?
- აქვთ თუ არა გაწაფული კითხვის დეფიციტი?
- ხომ არ ხდება კითხვის ეფექტური სტრატეგიების არაადეკვატური გამოყენება ?
- შეუძლიათ თუ არა მოსწავლეებს ინფორმაციის დახარისხება დაჯგუფება და ა.შ.
- შეუძლიათ თუ არა მოსწავლეებს მთავარი და მეორეხარისხოვანი ინფორმაციის გამოყოფა?
- აქვთ თუ არა მოსწავლეებს ინფორმაციის გადამუშავების პრობლემები?

- ვლინდება თუ არა წაკითხვის შემდეგ ინფორმაციის აღდგენის პრობლემა?
- ფლობენ თუ არა გაგება -გაზრების სხვადასხვა სტრატეგიას?
- იყენებენ თუ არა გაგება -გააზრების გრაფიკულ სქემებს ?
- რა მეთოდებით მუშაობენ ამოცანის პირობის გააზრებაზე?

თავი II

კვლევაში მონაწილე რესპოდენტები

- 1.სსიპ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის საჯარო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლეები.
- 2.სსიპ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის საჯარო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლეთა მშობლები .
- 3.სსიპ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის საჯარო სკოლის დაწყებითი კლასების პედაგოგები.

თავი III.

ლიტერატურის მიმოხილვა.

განათლების რეფორმის ერთ-ერთი მიზანი მოაზროვნე, აქტიური მკითხველის ჩამოყალიბებაა. ამისთვის ზრუნვა სწავლების ადრეული საფეხურიდანვე უნდა დავიწყოთ. თუ ბავშვს იმთავითვე გავუღვივეთ კითხვის სიყვარული, ის მას მთელი ცხოვრება გაჰყვება, რადგან კითხვა მოზარდს საკუთარი თავისა და სამყაროს შეცნობაში ეხმარება.

მკითხველი სხვადასხვა სახის ტექსტიდან იძენს ცოდნას სამყაროსა და საკუთარი თავის შესახებ და განიცდის ინტელექტუალურ სიამოვნებას (Greany & Neuman, 1990; Organization for Economic Cooperation and Development, 1999, Wagner, 1991). წაკითხულის გააზრება მკითხველს ტექსტთან ინტერაქციისა და უკვე არსებული გამოცდილების კონტექსტში უწევს (Snow, 2002). კითხვის დაწყებამდე, კითხვის პროცესში და შემდგომ მკითხველი მრავალ ლინგვისტურ უნარს, კოგნიტურ და მეტაკოგნიტურ სტრატეგიასა და გამოცდილებაში არსებულ ცოდნას იყენებს (Baker & Beall, 2009; Pressley & Gaskins, 2006)

კითხვა, ძირითადად, ორ მიზანს ემსახურება:

1. ლიტერატურული გამოცდილების მიღება;
2. ინფორმაციის მიღება და გამოყენება.

კითხვა ლიტერატურული გამოცდილების მიღების მიზნით ხელს უწყობს ზოგადად კითხვის მიმართ ინტერესისა და წიგნის სიყვარულის გაღვივებას; ხოლო კითხვა

ინფორმაციის მიღებისა და გამოყენების მიზნით ეხმარება მოსწავლეს ცოდნის შექმნასა და დაგროვებაში.

ლიტერატურის გასაგებად და შესაფასებლად მკითხველმა მოცემულ ტექსტთან ერთად საკუთარი გამოცდილება, გრძნობები, ენობრივი მახასიათებლების აღქმა და მხატვრული ტექსტის გამოსახვის ფორმების ცოდნა უნდა დაიხმაროს.

პატარა მკითხველებს მხატვრული ლიტერატურა ჯერ კიდევ უცნობი სიტუაციებისა და გრძნობების აღმოჩენის საშუალებას აძლევს. არანაკლებ მნიშვნელოვანია საინფორმაციო ტექსტები, რომლებიც რამდენიმე სახის შეიძლება იყოს. მაგალითად, ქრონოლოგიურად დალაგებულ საინფორმაციო ტექსტებში აზრები დროში თანმიმდევრულადაა წარმოდგენილი. ასეთ ტექსტებში ამბები შეიძლება მოყოლილი იყოს ისტორიული ფაქტების, დღიურში ჩანაწერების, პირადი ანგარიშების ან წერილების სახით. აქ მთავარი ადგილი უჭირავს ბიოგრაფიებსა და ავტობიოგრაფიებს, რეალური ცხოვრებისეული ამბების დეტალურ აღწერას. არსებობს კიდევ სხვაგვარი ქრონოლოგიურად ორგანიზებული ტექსტები, რომლებიც პროცედურული სახისაა, მაგალითად, რეცეპტები და ინსტრუქციები. ეს ტექსტები ხშირად იმპერატიული ფორმით ხასიათდება, რაც გულისხმობს, რომ მკითხველს წაკითხულის არა მარტო გაგება, არამედ შესრულებაც მოეთხოვება. არსებობს აღწერითი ხასიათის საინფორმაციო ტექსტებიც, რომლებშიც წარმოდგენილია რაიმეს ახსნა-განმარტება, ან აღწერილია ადამიანები, მოვლენები, ფაქტები. თემატური ორგანიზების შემთხვევაში, ერთ თემასთან დაკავშირებული საკითხები ტექსტში ერთადაა დაჯგუფებული და აღწერილი. ამ შემთხვევაში, აუცილებელია, რომ ინფორმაცია უწყვეტი ტექსტის სახით არ იყოს წარმოდგენილი. ამისათვის ტექსტს ურთავენ ისეთ საშუალებებს, როგორებიცაა: ცხრილები, დიაგრამები, გრაფიკები და ა.შ. აღსანიშნავია, რომ ერთ საინფორმაციო ტექსტში ხშირად ინფორმაციის წარმოდგენის ერთი ან მეტი ხერხია გამოყენებული. ხშირ შემთხვევაში ტექსტის სახით მოცემული ინფორმაცია კი წარმოდგენილია ცხრილების სახით და ილუსტრირებულია სურათებითა და დიაგრამებით.

წაკითხულის გააზრების პროცესები მკითხველი ცდილობს, რომ შინაარსს სხვადასხვა გზით ჩასწვდეს. ის პოულობს კონკრეტულ ინფორმაციას, აკეთებს დასკვნებს, ახდენს ტექსტის აზრებისა და იდეების ინტერპრეტაციასა და საკუთარ ცოდნასთან ინტეგრირებას (დაკავშირებას, შეჯერებას), იკვლევს და აფასებს ტექსტის მახასიათებლებს. ეს პროცესები მეტაკოგნიტურ სტრატეგიებსა და პროცესებს წარმოადგენს, რომლებიც მკითხველებს თავიანთი გაგების უნარის შემოწმებისა და სხვადასხვა მიდგომის მორგების საშუალებას აძლევს (Jacobs, 1997; Kintsch & Kintsch,

1983). აგრეთვე, აღსანიშნავია ის, რომ ცოდნა და გამოცდილება, რომელიც მკითხველს ახალი ტექსტის კითხვის დროს მოჰყვება, საშუალებას აძლევს მას, შეიცნოს ენა, ტექსტი და ის სამყარო, რომლის „გავლითაც“ წაკითხული მასალის გააზრებს ხდება. (Alexander & Jetton, 2000; Beach & Hynds, 1996; Clay, 1991; Galda & Beach, 2001; Hall, 1998).

კითხვის მიზნებს შორის სხვაობის მიუხედავად, პროცესები და სტრატეგიები, რომლებსაც მკითხველი იყენებს ამა თუ იმ ტექსტის კითხვის დროს, მეტ-ნაკლებად საერთოა. ეს პროცესებია:

ა. ტექსტში ექსპლიციტურად, ცხადად მოცემული ინფორმაციის პოვნა;

ბ. ტექსტიდან უშუალოდ გამომდინარე დასკვნების გამოტანა;

გ. ტექსტის აზრებისა და ინფორმაციის ინტერპრეტაცია საკუთარ ცოდნასთან ინტეგრირების (დაკავშირების, შეჯერების) საფუძველზე;

დ. ტექსტის ენის შეფასება და მხატვრული ხერხების გააზრება.

ტექსტში ექსპლიციტურად მოცემული ინფორმაციის პოვნა

პროცესი გულისხმობს ტექსტის გარკვეულ ნაწილში, წინადადებაში ან ფრაზაში ღიად, ცხადად მოცემული ინფორმაციის, აზრის ან დეტალის დაკავშირებას შეკითხვაში მოცემულ მოსაძიებელ ინფორმაციასთან. ამ დროს მკითხველს არ მოეთხოვება (ან თითქმის არ მოეთხოვება) დასკვნის გამოტანა. ეს პროცესი ხელს უწყობს ამა თუ იმ საგნის სწავლისას ფაქტობრივი ინფორმაციის ამოკრებისა და დაგროვების უნარის განვითარებას. ტექსტში ექსპლიციტურად მოცემულ ინფორმაციას ადამიანები სხვადასხვანაირად აქცევენ ყურადღებას. ზოგიერთმა აზრმა შეიძლება მიიპყროს ინდივიდის ყურადღება, ზოგმა კი – არა. მაგალითად, მკითხველი შეიძლება ფოკუსირებული იყოს იმ ინფორმაციაზე, რომელიც ადასტურებს ან, პირიქით, ეწინააღმდეგება მის ვარაუდს ტექსტის შინაარსის შესახებ, ან რომელიც მის ზოგად მიზნებს (გარკვეული ინფორმაციის მიღებას, ცოდნის შეძენას) უკავშირდება. დამატებით, მკითხველს ხშირად ტექსტში წარმოდგენილი ექსპლიციტური ინფორმაციის პოვნა იმისთვის სჭირდება, რომ დავალებასთან დაკავშირებულ შეკითხვას უპასუხოს ან შეამოწმოს, თუ როგორ ესმის ტექსტის შინაარსი. ინფორმაციის წარმატებით საპოვნელად აუცილებელია ტექსტის საკმაოდ სწრაფი ან ავტომატური გაგება. ეს პროცესი, ფაქტობრივად, არ საჭიროებს დასკვნების გამოტანასა და ინტერპრეტირებას. ამ შემთხვევაში შინაარსი ტექსტში ნათლად ჩანს. მთავარია, მკითხველმა მოცემული ტექსტი იმ ინფორმაციასთან დააკავშიროს,

რომელსაც ეძებს. წაკითხულის გააზრების ეს პროცესი, ძირითადად, წინადადებებზე ან გამონათქვამებზე ფოკუსირებას მოითხოვს. იგი შეიძლება საჭიროებდეს რამდენიმე სახის ინფორმაციის მოძიებას, მაგრამ თითოეულ შემთხვევაში, ინფორმაცია, ჩვეულებრივ, წინადადებაში ან კონკრეტულ გამონათქვამშია მოცემული. ამ პროცესის ფარგლებში მკითხველმა უნდა შეეძლოს:

- კითხვის სპეციფიკურ მიზანთან დაკავშირებული ინფორმაციის მოძიება;
- კონკრეტული ცნებების მოძიება;
- სიტყვების ან გამონათქვამების განმარტებების მოძიება; მოქმედების კონტექსტის იდენტიფიცირება (მაგ., დრო, ადგილი);
- მთავარი, საკვანძო წინადადების ან მთავარი აზრის პოვნა (თუ ექსპლიციტურადაა მოცემული).
- **ტექსტიდან უშუალოდ გამომდინარე დასკვნების გამოტანა**

პროცესი გულისხმობს ტექსტის სხვადასხვა ნაწილში მოცემული ინფორმაციისა თუ მოსაზრებების ერთმანეთთან დაკავშირებით დასკვნის გამოტანას. ამგვარი დასკვნის გამოტანა, ისევე როგორც ექსპლიციტურად მოცემული ინფორმაციის პოვნა, უშუალოდ ტექსტს ემყარება, ოღონდ ამ დროს მკითხველის ყურადღება ტექსტის უფრო ვრცელ მონაკვეთებზე ან მთლიან ტექსტზეა მიმართული. ეს პროცესი საშუალებას აძლევს მკითხველს, ამოიკითხოს ის, რაც ტექსტში ექსპლიციტურად არ არის მოცემული, მაგრამ ტექსტიდან უშუალოდ გამომდინარეობს. უშუალო დასკვნების გამოტანა მკითხველს ტექსტის მიღმა გახედვის შესაძლებლობასა და ე.წ. „ინფორმაციის ნაპრალების“ ამოვსების საშუალებას აძლევს. უნარიანი მკითხველი ასეთ დასკვნებს ავტომატურად აკეთებს. ტექსტში მოცემულ სხვადასხვა ინფორმაციას იგი სწრაფად უკავშირებს ერთმანეთს, მიუხედავად იმისა, რომ ეს კავშირი თვალსაჩინოდ არაა წარმოდგენილი. ბევრ შემთხვევაში ავტორი ისე აგებს ტექსტს, რომ შინაარსს თვითონ მიჰყავს მკითხველი აშკარა დასკვნამდე. მაგალითად, კონკრეტული პერსონაჟის მოქმედება მთელი მოთხრობის განმავლობაში, შეიძლება, აშკარად მიუთითებდეს მის რომელიმე პიროვნულ თვისებაზე. აქედან გამომდინარე, მკითხველთა უმეტესობაც შესაბამის დასკვნას გამოიტანს. უშუალო დასკვნების გამოტანის პროცესი, ზოგადად, კრიტიკული აზროვნების განვითარებას, განსაკუთრებით კი – არგუმენტაციის უნარის ჩამოყალიბებას უწყობს ხელს.

ამ პროცესის ფარგლებში მოსწავლეს უნდა შეეძლოს:

- დასკვნის გამოტანა იმის შესახებ, რომ ერთმა მოვლენამ გამოიწვია მეორე;
- დასკვნის გამოტანა ტექსტში დიდი რაოდენობით წარმოდგენილი არგუმენტების მთავარი სათქმელის შესახებ;

- იმის განსაზღვრა, თუ ვის მიმართაა ნაცვალსახელი გამოყენებული ტექსტში;
- ორ პერსონაჟს შორის არსებული კავშირის დანახვა და აღწერა.

ტექსტის აზრებისა და ინფორმაციის ინტერპრეტაცია საკუთარ ცოდნასთან ინტეგრირების (დაკავშირების, შეჯერების) საფუძველზე

პროცესი გულისხმობს ტექსტის მთლიანობაში გაგებას, ტექსტში მოცემული აზრებისა და ინფორმაციის გააზრებას; როგორც მთელი ტექსტის, ისე მისი ცალკეული პასაჟის იმპლიციტური (ნაგულისხმევი, ფარული) შინაარსის ამოცნობას და ინტერპრეტაციას საკუთარ ცოდნასა და გამოცდილებასთან დაკავშირების საფუძველზე. ეს პროცესი ხელს უწყობს კრიტიკული აზროვნების, განსჯის უნარის განვითარებას. ამ შემთხვევაში უფრო მეტად საჭიროა საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობა და არა უშუალო დასკვნების გამოტანა. იქიდან გამომდინარე, რომ შინაარსი ინტერპრეტირებისა და ინტეგრირების საფუძველზე ყალიბდება, სავარაუდოდ, მკითხველები ერთმანეთისგან განსხვავებულ, საკუთარ ცოდნასა და გამოცდილებაზე დაფუძნებულ აზრებს ჩამოაყალიბებენ. მაგალითად, პერსონაჟის ქცევის საფუძველად მდებარე მოტივების ასახსნელად, მკითხველი შეიძლება თავის გამოცდილებას დაეყრდნოს.

მასში მოიაზრება:

- ტექსტის მთავარი იდეის, ძირითადი აზრის, თემის ამოცნობა;
- მთლიანად ნაწარმოების ან პერსონაჟის განწყობის ამოცნობა;
- ნაწარმოებში მომხდარი ამბის, მოვლენის, აგრეთვე, პერსონაჟის მდგომარეობის ან მოქმედების მოტივის ამოცნობა;
- საკუთარი ცოდნისა და ტექსტში მოცემული ფაქტების ერთმანეთთან დაკავშირების საფუძველზე დასკვნის გამოტანა;
- ვარაუდისა და ფაქტის ერთმანეთისგან გარჩევა;
- გარკვეულ საკითხთან დაკავშირებით საკუთარი აზრის გამოთქმა და ლოგიკურად ჩამოყალიბება;

ტექსტის ენის შეფასება და მხატვრული ხერხების გააზრება

პროცესი გულისხმობს ტექსტის ენობრივი და მხატვრული გამოსახვის სამუალებების გარჩევას და შეფასებას, რაც ხელს უწყობს ტექსტის ესთეტიკური აღქმის უნარის

ჩამოყალიბებას. ამ პროცესში მკითხველი ტექსტის შინაარსის კრიტიკულად განხილვაზეა ფოკუსირებული. შინაარსის შესახებ მსჯელობისას მკითხველი საკუთარ ინტერპრეტაციას ეყრდნობა და ერთმანეთს ადარებს სამყაროს მისეულ ხედვასა და ტექსტის შინაარსს. შედეგად, უარყოფს, იღებს, ან ნეიტრალური რჩება მოცემული აზრების, ინფორმაციის მიმართ. ტექსტის ელემენტების – სტრუქტურისა და ენის – განხილვით მკითხველი იკვლევს, თუ როგორაა შინაარსი წარმოდგენილი. ამ დროს ის ეყრდნობა თავის ცოდნას სხვადასხვა ჟანრის, სტრუქტურისა და ენობრივი მახასიათებლის შესახებ. მკითხველმა შეიძლება, განიხილოს ავტორის მიერ შინაარსის გადმოსაცემად გამოყენებული ხერხები და იმსჯელოს მათ ადეკვატურობაზე, აგრეთვე, მას შეუძლია, კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენოს ავტორის მიზანი, ხედვა. ამ პროცესში ჩართულმა ინდივიდმა ტექსტის შინაარსი შეიძლება როგორც საკუთარ, სუბიექტურ, ისე კრიტიკულ და ობიექტურ ხედვაზე დაყრდნობით განიხილოს. ამ დროს მკითხველი იყენებს უკვე შეძენილ ცოდნას სამყაროს შესახებ და თავის გამოცდილებას წაკითხულის გააზრებაში.

იგი მოიაზრებს:

- რეალურსა და შეთხზულს (მხატვრულ პირობითობას) შორის განსხვავების დანახვას;
- მხატვრული ჟანრების – ზღაპრის, იგავის, ლექსის, აგრეთვე, საინფორმაციო და შემეცნებითი ხასიათის (ისტორიული, საბუნებისმეტყველო, სალექსიკონო) ტექსტების სპეციფიკის ცოდნის გამოვლენას;
- მხატვრულ ტექსტში გამოსახვის საშუალებათა (დიალოგის, აღწერის, დახასიათების), აგრეთვე, მხატვრული ხერხების (ეპითეტის, შედარების) ამოცნობას.

2006 და 2011 წელს საქართველოში ჩატარებულმა წიგნიერების საერთაშორისო კვლევამ (PIRLS) ასევე მათემატიკასა და საბუნებისმეტყველო საგნის სწავლისა და სწავლების საერთაშორისო კვლევამ (TIMSS) გამოავლინა, რომ საქართველოს სკოლებში აუცილებელია კითხვისა და მათემატიკის სწავლებისა და მოსწავლეთა მიღწევების მნიშვნელოვანი გაუმჯობესება. PIRLS-ი აფასებს მოსწავლეთა მიერ წაკითხულის გაგება-გააზრების უნარს ოთხი მიმართულებით:

- ექსპლიციტურად მოცემული ინფორმაციის პოვნა;
- უშუალო დასკვნის გამოტანა;

- აზრებისა და ინფორმაციის ინტერპრეტაცია საკუთარ ცოდნასთან ინტეგრირების საფუძველზე;
- ტექსტის ენის შეფასება და მხატვრული ტექსტების გააზრება;

გამოიკვეთა რომ, დაწყებითი კლასების მოსწავლეებს მხატვრული ტექსტების გააზრებაში უფრო კარგი მაჩვენებლები აქვთ, ვიდრე საინფორმაციო ტექსტების გააზრებაში. კითხვისა და მათემატიკის საერთაშორისო შეფასების შედეგად გამოიკვეთა ფაქტორები, რომლებიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს მოსწავლეთა მიღწევებზე კითხვისა და მათემატიკაში:

- **ოჯახი და მშობელთა ჩართულობა მოსწავლის სწავლის პროცესში** ოჯახი მნიშვნელოვნად განაპირობებს მოსწავლის წარმატებას როგორც კითხვის , ასევე მათემატიკის მიმართულებით. უკეთესი შედეგები აჩვენებს იმ მოსწავლეებმა , რომელთა მშობლებსაც უყვართ კითხვა, მშობლებთან ერთად ჩართულნი არიან კითხვისა და მათემატიკის აქტივობებში და აქვთ სწავლისათვის საჭირო რესურსი.
- **სასკოლო რესურსი კითხვისა და მათემატიკის სწავლებისთვის** კითხვისა და მათემატიკაში უკეთესი შედეგები აჩვენებს მოსწავლეებმა, რომელთა სკოლებსაც აქვთ სათანადო სამუშაო გარემო და აღჭურვილობა, ასევე მრავალფეროვანი რესურსები : წიგნები, კომპიუტერი, თვალსაჩინოებები, მანიპულატივები და სხვა.
- **სკოლის კლიმატი** მაღალი მოსწრების მქონე მოსწავლეები უმეტესად დადიან სკოლებში, რომლებისთვისაც აკადემიური წარმატება უმთავრეს საზრუნავს წარმოადგენს, ჰყავთ ეფექტური მასწავლებლები და უზრუნველყოფენ მშობლებთან აქტიურ ნაყოფიერ თანამშრომლობას. მოსწავლეებს, რომელთა სკოლაშიც მოუწესრიგებელი სასწავლო გარემო იყო და შეიმჩნეოდა ბულინგის შემთხვევები, საგრძნობლად დაბალი შედეგები ჰქონდათ, ვიდრე იმ მოსწავლეებს, რომლებიც მოწესრიგებულ და უსაფრთხო სკოლაში სწავლობდნენ.
- **მასწავლებელთა მომზადება** შედარებით მაღალი შედეგები აჩვენებს იმ მოსწავლეებმა, რომელთა მასწავლებლებსაც აქვთ უმაღლესი განათლება და მომზადება შესაბამის საგანში. ასევე მნიშვნელოვან ფაქტორად გამოიკვეთა მასწავლებელთა გამოცდილება და საკუთარი პროფესიითა და კარიერით კმაყოფილება.
- **სწავლება** მაღალი შედეგები აჩვენებს მოსწავლეებმა, რომელთა მასწავლებლებიც საინტერესოდ წარმართავენ სასწავლო პროცესს და იყენებენ მრავალფეროვან სასწავლო რესურსებს. ასევე მნიშვნელოვან ფაქტორად გამოიკვეთა კითხვისა და მათემატიკის სწავლისადმი პოზიტიური დამოკიდებულება და საკლასო ოთახებში სწავლების გაუმჯობესების მიზნით მასწავლებელთა თანამშრომლობა.

კვლევების მიხედვით, მეექვსე კლასამდე მოსწავლის საკითხავი მასალის 7-15%-ს ინფორმაციული ხასიათი სტექსტები შეადგენს. ზრდასრული ადამიანის შემთხვევაში კი, საკითხავი მასალის 80% არამხატვრულია. არამხატვრულ ტექსტებთან მუშაობა, სწორი გააზრება, დამუშავება და ანალიზი მნიშვნელოვანია მოსწავლეების სამომავლო წარმატებისათვის.

არამხატვრული, საინფორმაციო-შემეცნებითი, ენციკლოპედიური ტექსტების კითხვა, გაგება და გააზრება თანამედროვე ადამიანისთვის უმნიშვნელოვანესი უნარია. ეროვნული სასწავლო გეგმის თანახმად, საშუალო სკოლებში ამ მიმართულებით მუშაობა დაწყებით საფეხურზე იწყება. საგნობრივი პროგრამის მიხედვით, დაწყებითი საფეხურის დასრულების შემდეგ მოსწავლეს უნდა შეეძლოს:

- ინფორმაციის გაგება, ანალიზი და შეფასება.
- სხვა და სხვა ტიპის ტექსტების მოსმენა და გადმოცემა.
- წაკითხული წინადადებებისა და ტექსტის კონსტრუირება.
- სხვადასხვა სახის ტექსტების შეგნებულად და გააზრებულად კითხვა.
- მისთვის ნაცნობ თემებზე სხვადასხვა ხასიათის ტექსტების გამართულად წერა.
- სხვადასხვა სახის საინფორმაციო ხასიათის ტექსტებში ინფორმაციის მოძიება და გაგება.

შედეგზე გასასვლელად აუცილებელია მასწავლებელმა იმუშაოს შემდეგ საკითხებზე:

1. სასწავლო ამოცანები და სწავლის ტრაექტორია.
2. კარგი კითხველის უნარ-ჩვევები და სტრატეგიები.
3. გაგება გააზრების სწავლების ზოგადი პრინციპები.
4. გაგების უნარ-ჩვევების და სტრატეგიების ნაბიჯ-ნაბიჯ დანერგვის მოდელი.
5. კითხვის დასმა და პასუხების მიება, როგორც გაგება-გააზრების მთავარი სტრუქტურა.
6. ძირითადი რჩევები მოსწავლეთა გაგება -გააზრების უნარის განსავითარებლად.

7. რა არის გაგება -გააზრება და რატომ არის იგი მნიშვნელოვანი.
8. როგორ ვითარდება გაგება -გააზრების უნარი.

თავი IV.

კვლევის დიზაინი

კვლევის სამიზნე ჯგუფი:

- 1.სსიპ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის საჯარო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლეები.
- 2.სსიპ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის საჯარო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლეთა მშობლები .
- 3.სსიპ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის საჯარო სკოლის დაწყებითი კლასების პედაგოგები.

1. კვლევის ამოცანები და მეთოდები :

- ფოკუსჯგუფის შექმნა (მოსწავლეებისა და მასწავლებლებისთვის).
- დიაგნოსტიკური ტესტირება და ტესტირების შედეგების ანალიზი.
- შედეგებისა და დასკვნების პრეზენტაცია.

მონაცემთა შეგროვება განვახორციელებთ შემდეგი მეთოდების გამოყენებით.

1.რაოდენობრივი მეთოდი --- „გამოკითხვა“-- კერძოდ, წერილობითი გამოკითხვა ანუ ანკეტირება .

ანკეტირება ---მივმართე ანკეტირებას რათა გამეგო პასუხები კვლევისთვის მნიშვნელოვან კითხვებზე. კითხვარები მოვამზადეთ:

--- დაწყებითი მე-6 კლასის მოსწავლეებისთვის

---მათი მშობლებისათვის.

კითხვები იყო დახურული. ანკეტირება მოხდა ანონიმურად, რადგან ამ დროს რესპოდენტი არ იზღუდება და გულწრფელია პასუხების გაცემის დროს. შესაბამისად მის მიერ გაცემული პასუხები სანდოა და ზუსტია .

2.კვლევის მეთოდი „დაკვირვება“--კერძოდ ჩართული დაკვირვება

I ეტაპზე გამოვიყენე აღწერითი და კვირვება , რითაც დავადგინე რაზე უნდა გამეკეთებინა ფოკუსირება .

II ეტაპზე გამოვიყენე ფოკუსირებული დაკვირვება და მკაფიოდ გამოვყავი კვლევის კონკრეტული ელემენტები.

III ეტაპზე გამოვიყენე შერჩევითი დაკვირვება რითაც კიდევ უფრო ზუსტად დავაკვირდი წინა ეტაპზე გამოყოფილ საკვლევ ელემენტებს.

3. ფოკუსჯგუფი

დაწყებითი კლასების პედაგოგებთან და მოწავლეებთან

მიზანი მოსწავლეებთან:

- გამერკვია მათი დამოკიდებულება ტექსტის გაგება-გააზრების პრობლემებთან დაკავშირებით.
- *მიზანი მასწავლებლებთან:*
- იმის დადგენა, რამდენად შეუძლიათ მოსწავლეებს ტექსტების გაგება-გააზრება.
- ტექსტის გაგება-გააზრების უნარის გასავითარებლად გამოყენებული სტრატეგიები ეფექტური იყო თუ არა.
- მოსწავლეებში ტექსტის გაგება-გააზრებასთან არსებული პრობლემები და მათი გადაჭრის გზები

4. ფოკუსირებული დაკვირვება-

- გამოვიყენე საგაკვეთილო პროცესის დროს დიფერენცირებულ ჯგუფებზე.
- ტექსტის გაგება-გააზრების უნარის განვითარების ხელშესაწყობად მასწავლებლის მიერ გამოყენებული აქტივობები
- მასწავლებლის მიერ გამოყენებული რესურსები, რომელიც ტექსტის გაგება-გააზრებას შეუწყობს ხელს
- განმავითარებელი შეფასების ეფექტურობა

5. დიაგნოსტიკური ტესტირება (კითხვასა და მათემატიკაში)

ტესტირების მიზანი:

- მოსწავლეთა წარმატება/წარუმატებლობის მიზეზების პოვნა
- სწავლების გეზის მიცემა და მასში შესაბამისი ცვლილებების შეტანა მოსწავლეთა საჭიროებების გათვალისწინებით.

- გამეზომა მოსწავლეთა შედეგები ინტერვენციამდე და ინტერვენციის შემდეგ, რათა უფრო ნათელი გამხდარიყო ჩვენს მიერ ტექსტის გაგება-გააზრების პრობლემების გადაჭრისთვის გამოყენებული სტრატეგიების ეფექტურობა.

კვლევის ვადა --- ხუთი თვე (იანვარი,თებერვალი, მარტი, აპრილი, მაისი)
თავი V.

კვლევის შედეგები

5.1.მონაცემთა ანალიზი

რაოდენობრივი მეთოდი --- „გამოკითხვა “-- კერძოდ წერილობითი გამოკითხვა ანუ ანკეტირება .

ა) მოსწავლეთა გამოკითხვით დავადგინეთ შემდეგი:

- უყვართ თუ არა კითხვა? -აღმოჩნდა რომ გამოკითხული მოსწავლიდან მხოლოდ 23% არ უყვარს კითხვა 77% - ს უყვარს.
- რა სიხშირით კითხულობდნენ დამატებით საკითხავს? -აღმოჩნდა ,რომ 69 % კითხულობს ხშირად. 31% იშვიათად და 0 % არ კითხულობს .
- რომელი ტიპის ტექსტს უფრო ხშირად კითხულობენ? - დავადგინე ,რომ 54 % კითხულობს მხატვრულს, 0% ინფორმაციულს და 46% ორივეს.
- რომელი სახის ტექსტი უფრო მოსწონთ? -აღმოჩნდა რომ, ინფორმაციული ტექსტი მოსწონს 24 %, მხატვრული 46%, ორივე 30%.
- რომელი ტიპის ტექსტის გაგება -გააზრება უფრო უადვილდებათ?- დავადგინე რომ მხატვრული 62 %,ინფორმაციული 23% ,ორივე 15 %.
- მაინტერესებდა ინფორმაციული საკითხავიდან რომელი თემები აიტერესებდათ . -აღმოჩნდა რომ ცხოველთა და ფრინველთა სამყარო 54%,ისტორიული მოვლენები 14%, კოსმოსი 16% ,გამოგონებები 16%,ბიოგრაფიები 0 %.
- რა ხერხებს იყენებდნენ ტექსტში უცნობი სიტყვის შემთხვევაში . მივიღე ასეთი შედეგები. ვაგრძელებ კითხვას 15% ,ვეკითხები სხვა 85%, გამოვთქვამ ვარაუდს 0%, ვცდილობ ავხსნა კონტექსტში 0%.

- ტექსტის კითხვა ინდივიდუალურად ურჩევნია 60%, წყვილში კითხვა---10 %, ჯგუფურად---30%.
- ასევე გვინდოდა გაგვეგო შეეძლოთ თუ არა წაკითხულის ირგვლივ კითხვების დასმა და პასუხების გაცემა . -აღმოჩნდა დიახ შემოდგომა 40 %, არ შემოდგომა 28% ,მიჭირს დამოუკიდებლად 32 %.
- **ბ)მშობელთა გამოკითვით დავადგინეთ შემდეგი:**
- კითხულობდნენ თუ არა შვილებთან ერთად . -აღმოჩნდა , რომ ყოველდღე კითხულობს 15 % , იშვიათად 8 % , ცდილობს ხშირად იკითხოს 57% . პრაქტიკულად ვერ ახარხებს 20 %.
- შვილებთან ერთად მხოლოდ სკოლის სახელმძღვანელოს ტექსტებს კითხულობს 27%, დამატებით საკითხავ ლიტერატურას 16%, ორივეს -- 57%.
- რა ტიპის ტექსტებს კითხულობენ. -დავადგინე ,რომ მხატვრულს 40 % ,ინფორმაციულს 10 % , ორივეს 50%
- აღმოჩნდა, რომ მხატვრული ტექსტი მოსწონს 40%, ინფორმაციული -- 20%, ორივე --40%.
- მსჯელობდნენ თუ არა წაკითხვის შემდეგ?- აღმოჩნდა ,რომ არ ვმსჯელობთ 31%, ვუსვამ კითხვებს 54%, ვეკითხები რა მოეწონა, რა არ მოეწონა 0 %,ვცდილობ ვიმსჯელოთ 15%.
- რომელი ტიპის გაგება- გააზრება უფრო ეძნელებათ შვილებს აღმოჩნდა, რომ ინფორმაციული ტექსტის გაგება-გააზრება ეძნელება 75%-ს,მხატვრულის- 15 %-ს,ორივე 10 %-ს.
- არჩევთ თუ არა შვილისთვის ასაკის შესაბამის ტექსტებს? - აღმოჩნდა რომ ხანდახან ვცდილობ შევურჩიო ასაკის შესაბამისი 23%, არ ვაქცევ ყურადღებას რას წავუკითხავ --18%, ვურჩევ ასაკის შესაბამისად --59%.
- რას ნიშნავს ტექსტის გაგება გააზრება?- მივიღე ასეთი შედეგი. როცა ბავშვს ესმის ტექსტის ყველა სიტყვა 8 %, როცა შეუძლია გადმოსცეს წაკითხული 8%, როცა შეუძლია იმსჯელოს დაგამოთქვას საკუთარი აზრი წაკითხულის ირგვლივ 84 %.
- მაინტერესებდა მშობელთა აზრი, თვლიდნენ თუ არა, რომ მშობელთა ჩართულობას შვილის კარგ მკითხველად ჩამოყალიბებაში აუცილებელია . -მივიღე შემდეგი შედეგები არა არის საჭირო მშობლის ჩარევა 8 %, დამოუკიდებლად ჩამოყალიბდება 25% , აუცილებელია მშობლის ჩართულობა 80%.

- ეხმარებიან თუ არა მათემატიკური ამოცანის ამოხსნაში? - შედეგები ასეთია დიახ 43%, არა 57%.
- ვინც ეხმარება, რაში გამოიხატება მათი დახმარება? ვუკითხავ ამოცანის პირობას 31%, ვეხმარები გამოსახულების შედგენაში 0 %, ვუმოწმებ ნამუშევარს 31%, თვითონ ვუხსნი ამოცანას--38%
- გამოკითხვაში მონაწილეობა მიიღო დედა - 91% , მამა -0%, ბებია 8%, ბაბუა 1%.

კვლევის მეთოდი დაკვირვება

დაკვირვება მოვახდინე საგაკვეთილო პროცესის დროს, როგორც ინდივიდუალურად, ასევე ჯგუფებზე, მათ შორის, დიფერენცირებულ ჯგუფებზე. კვლევის პროცესში ჩართული დაკვირვების მეთოდით, ფოკუსირებული დაკვირვებითა და შერჩევითი დაკვირვების მეთოდით დავადგინე , რომ მოსწავლეების ნაწილს უჭირს:

- ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა
- გაწაფული კითხვა
- კითხვისას ინტონაციების დაცვა, სასვენი ნიშნების გათვალისწინება
- კონკრეტული ინფორმაციის მოძიება და ამოკრება ტექსტიდან
- შეკითხვების დასმა და პასუხის მიება
- მთავარ და მეორეხარისხოვანი ინფორმაციის გარჩევა

დიაგნოსტიკური ტესტირება

საწყის ეტაპზე, იმისათვის რომ შგვემოწმებინა შემდეგი უნარები:

- გამართული კითხვა
- ლექსიკური მარაგი
- მხატვრული და საინფორმაციო ტექსტის გაგება - გააზრება.
- მათემატიკური ამოცანების ამოხსნა
- *გამართულ კითხვაში* / ტექსტის წაკითხვის ტესტი (საშუალო მაჩვენებელ იყო 50-60 სიტყვა/წუთში) კარგი მაჩვენებელი ჰქონდა მოსწავლეთა 31%-ს, საშუალო- 46% -ს ხოლო დაბალი--23 %-ს.
- *ლექსიკური მარაგის ტესტში*(საშუალო მაჩვენებელია 15 ტესტიდან 8—10 ქულა) კარგი მაჩვენებელი ჰქონდა 38%-ს , საშუალო--23 %-ს, ხოლო--დაბალი 39%-ს
- *ტექსტის გაგება-გააზრების ტესტში* (თხრობითი ტექსტი 12 კითხვით + ინფორმაციული ტექსტი 6 კითხვით საშუალო ჯამური

ქულაა7—8)კარგი მაჩვენებელი ჰქონდა 46%-ს, საშუალო--29%-ს, ხოლო დაბალი---31%-ს)

5.2. კვლევის მიგნებები.

მონაცემთა ანალიზისას გამოიკვეთა რამდენიმე მნიშვნელოვანი მიგნება;

- მასწავლებლების მიდგომები და სწავლების მეთოდები არასწორი აღმოჩნდა
- მასწავლებლები ვერ უზრუნველყოფენ მოსწავლეთა ყურადღების კონცენტრაციის პრობლემას; ვერ ზრდიან მოსწავლის მოტივაციას
- არ გეგმავენ მრავალფეროვან და სახალისო გაკვეთილებს
- შეიმჩნევა საყოფავხოვრებო ამოცანების სიმცირე საგაკვეთილო პროცესში.
- მასწავლებლები ნაკლებად უბიძგებენ თავიანთ მოსწავლეებს დაეუფლონ ტექსტის გაგება -გააზრების სტრატეგიებს;
- მოსწავლეები სახელმძღვანელოს გარდა იშვიათად კითხულობენ წიგნებს;
- გამართული კითხვის დეფიციტი;
- დაბალი მოტივაცია;
- მწირი ლექსიკური მარაგი;
- მშობლები ნაკლებად არიან ჩართული შვილის მკითხველად კერძოდ, გაგება - გააზრებაზე ორიენტირებულ მკითხველად ჩამოყალიბებაში

5.3. შესაძლო ინტერვენციები

კვლევის პროცესში ინფორმაციის და მონაცემების ანალიზის საფუძველზე, შევიმუშავეთ ინტერვენციის შემდეგი ინსტრუმენტები:

1. გაწაფული /გამართული კითხვის სტრატეგიებზე მუშაობა
2. ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა
3. ტექსტის გაგება- გააზრების სტრატეგიებზე მუშაობა .
4. ტექსტების კითხვა კითხვის საათებზე მოსწავლეთათვის საინტერესო თემებზე
5. დიფერენცირებული მიდგომა
6. ამოცანის პირობის გაგება-გააზრებაზე მუშაობა

7. მშობელთა ჩართულობა
8. განმავითარებელი შეფასება

5.4. განხორციელებული ცვლილებები.

ამ მიზნით დავგეგმეთ არაერთი აქტივობა, მათ შორის აღნიშვნის ღირსია, ერთობლივად დაგეგმილი დიფერენცირებული გაკვეთილები. გაკვეთილებზე ურთიერთდასწრება, თვითშეფასება და აღწერითი უკუკავშირი. რომელზეც ვიყენებდით გაგება-გააზრებაზე ორიენტირებულ მიდგომებს:

გაწაფული /გამართული კითხვის სტრატეგიებზე მუშაობა- დასაუფლებლად გამოვიყენეთ შემდეგი სტრატეგიები:

- საჩვენებელი კითხვა
- განმეორებითი კითხვა
- წყვილებში კითხვა
- მკითხველთა თეატრი/რადიოკითხვა
- კითხვა აუდიო ჩანაწერის დახმარებით
- მოსწავლის წაკითხულის აუდიო ჩანაწერი

2.ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა- გამოვიყენეთ შემდეგი სტრატეგიები:

- სიყტების წინასწარი განხილვა წაკითხვამდე
- მნიშვნელობის მოძიება კონტექსტის დახმარებით
- ლექსიკონის გამოყენება
- გათვალსაზრისება
- დამხმარე გრაფიკული სქემების გამოყენება (მაგ. „სიტყვის პირამიდა“, „სიტყვის ვერბალური და ვიზუალური ასოციაციების სქემა“)

3.ტექსტის გაგება- გააზრების სტრატეგიებზე მუშაობა დავიწყეთ შემდეგი სტრატეგიებით:

- წინარე ცოდნის გააქტიურება
- ვარაუდების გამოთქმა
- ტექსტის სტრუქტურის დადგენა
- სხვადასხვა დონის შეკითხვების დასმა
- ვიზუალიზება
- მართული კითხვის აქტივობა
- სქემებით მუშაობა(მაგ . „ვარაუდების სქემა“, „პერსონაჟის რუკა“, „მახასიათებლების ცხრილი“ და სხვა)

- 3-2-1--და მისი ვარიაციები
- შეჯამება და ძირითადი აზრის გამოკვეთა

4. ტექსტების კითხვა კითხვის საათებზე მოსწავლეთათვის საინტერესო თემებზე

- მოსწალებთან ჩატარებული ანკეტირებისა და ფოკუსჯგუფთან შეხვედრის დროს დავადგინეთ თემები, რომლებიც ყველაზე მეტად აინტერესებდათ და სწორედ მათი ინტერესების გათვალისწინებით ვარჩევდით და ვამუშავებდით ტექსტებს.

5. დიფერენცირებული მიდგომა მოსწავლეთა საჭიროებებზე რეაგირება მოვახდინეთ დიფერენცირებით. (დიფერენცირება არის სწავლისადმი ისეთი მიდგომა, რომელიც ორიენტირებულია მოსწავლეთა შორის არსებული განსხვავებების გათვალისწინებაზე (ზოგს სჭირდებოდა საკორექციო, ზოგს კი გამამდიდრებელი აქტივობები) საკორექციო აქტივობები დავაფუძნე მოსწავლეთათვის სასწავლო საკითხების სხვადასხვა მრავალფეროვანი გზებით მიწოდებას.

6. მშობელთა ჩართულობით განვახორციელეთ შემდეგი აქტივობები:

- მკითხველთა კლუბი მშობელთა ჩართულობით სკოლაში
- სახლში გამეორებითი კითხვის აქტივობაში დახმარება
- ოჯახში ერთობლივი კითხვა

თავი VI.

რეკომენდაციები და ინტერვენციის შეფასება

6.1. ინტერვენციის შეფასება

შეფასების მიზანს წარმოადგენს, გამეგო:

- რამდენად ეფექტური გამოდგა, ჩემ მიერ მოსწავლეთან დანერგილი ტექსტის გაგება-გააზრების სტრატეგიები.
- დაეუფლნენ თუ არა მოსწავლეები ტექსტის გაგება-გააზრების მეთოდებს.
- იყენებენ თუ არა მოსწავლეები სწორად ტექსტის გაგება-გააზრების გრაფიკულ სქემებს.
- მუშობენ თუ არა ახალ ლექსიკურ ერთეულებზე.
- გაუმჯობესდა თუ არა მოსწავლეთა შედეგები
- დაეხმარა თუ არა მშობლებს პედაგოგთან თანამშრომლობა შვილებთან სწორად და ეფექტურად მუშაობაში.

- ყველაფერი ზემოდ ჩამოთვლილის შესაფასებლად გამოვიყენე: დაკვირვება, ფოკუსჯგუფები, ტესტირება, საჩვენებელი გაკვეთილები.
- გაკვეთილებზე მივალწია მიზანს. მივიღე დადებითი შეფასება და უკუკავშირი. გაკვეთილზე გამოჩნდა ,რომ მოსწავლეები ფლობეტექსტის გაგება - გააზრების სტრატეგიებს, იყენებენ მეთოდებს და გრაფიკულ სქემებს სწორად და ეფექტურად.
- მშობლებთან ფოკუსჯგუფი,რომლის მიხევით დავდგინეთ, რომ თანამშრომლობა პედაგოგთან, დაეხმარა მათ შვილებთან სწორად მუშაობაში. რომ ისინი უკვე იყენებენ სხვადასხვა მეთოდებს და ჩართული არიან შვილის გაგება- გააზრებაზე ორიენტირებულ მკითხველად ჩამოყალიბებაში.
- მოსწავლეებთან ჩავატარეთ პოსტესტი, რომლის შედეგების მიხედვით თამამად შემიძლია გავაკეთო დასკვნა, რომ გახორციელებულმა სამუშაოებმა გამოიღო საუკეთესო შედეგი .

6.2. რეკომენდაციები

რეკომენდაციები შემდეგნაირად ჩამოყალიბდა:

- მთავარია არა ის, რომელი მეთოდის გამოყენებით შეაგროვებს მასწავლებელი მოსწავლეების სწავლის შესახებ ინფორმაციას, არამედ ის, თუ შეგროვებული ინფორმაციის გამოყენებით როგორ უნდა მოერგოს მოსწავლის საჭიროებებს(ცოდნის დონის ამაღლება)
- გავამდიდროთ სასწავლო პროცესი მრავალფეროვანი აქტივობებით
- ჩავრთოთ მოსწავლეები დისკუსიებში, როლურ თამაშებში, გამოვიყენოთ ხშირად ჯგუფური მუშაობის მეთოდები, პრეზენტაციები, ამით უფრო საინტერესო სახალისო გახდება სასწავლო პროცესი
- 9-10 წლის ბავშვებში უკვე ეყრება საფუძველი ანალიტიკურ აზროვნებას, ამისთვის გამოვიყენოთ სხვადასხვა სახის კოგნიტური სქემები

- მოსწავლეთა საჭიროებებზე რეაგირება მოვახდინოთ დიფერენცირებით
- მივცეთ თავისუფალი არჩევანი დავალების შესასრულებლად
- ვაღიაროთ მოსწავლეთა მცირედი წარმატებაც კი, ეს მათ წაახალისებთ და უფრო გაბედულები და თვითდაჯერებულნი იქნებიან
- გამოვიყენოთ მრავალფეროვანი მეთოდები სწავლისა და ათვისების გადასამოწმებლად
- მივაწოდოთ სასარგებლო, კონსტრუქციული უკუკავშირი
- ხშირად გამოვიყენოთ განმავითარებელი შეფასება
- ვითანამშრომლოთ მშობლებთან: დავადგინოთ და გავითვალისწინოთ რა არის მათი შვილების წარმატება/წარუმატებლობის მიზეზი ხშირად მოვახდინოთ მუშაობის მონიტორინგი.

თავი VII.

დასკვნა

აღნიშნულმა კვლევამ დიდი გამოცდილებმა შემიძინა, გავეცანი ლიტერატურას და გავიღრმავე ცოდნა იმის შესახებ, თუ როგორ განვავითარო მოსწავლეებში ტექსტის გაგება-გააზრების უნარი. რაც შეეხება კვლევას, უფრო ღრმად გავიაზრე კვლევის ჩატარების ყველა ეტაპი და თავად კვლევის მნიშვნელობა, როგორც მოსწავლეებისთვის, ასევე პედაგოგებისთვის. მივხვდი, რომ ზოგადად კვლევა ძალიან დიდ შრომასა და ძალისხმევას მოითხოვს, რაც ჩვენ ნაწილობრივ შეგვიძლებუქდა იმით, რომ კოლეგებმა ერთად ვითანამშრომლეთ და გადავინაწილეთ მთელი სამუშაო. კვლევით კიდევ ერთხელ ისიც გავიაზრე, რომ ფუნქციათა სწორი დელეგირებით საქმე უფრო ეფექტიანად გამოდის.

კვლევის საფუძველზე შემიძლია გამოვიტანო დასკვნა, რომ დაწყებითი კლასის მოსწავლეებისთვის ტექსტის გაგება - გააზრების პრობლემების გამოწვევი მიზეზებია :

- მასწავლებლების მიერ ტექსტის გაგება-გააზრებისათვის არაეფექტური მიდგომებისა და მეთოდების გამოყენება, რაც განაპირობებს არსებულ ხარვეზებს.
- მოსწავლეების მიერ მხატვრული/ინფორმაციული ტექსტის გაგება-გააზრების სტრატეგიების ნაკლებად ფლობა .
- მოსწავლეების მიერ მხატვრული/ინფორმაციული ტექსტის გაგება -გააზრების გრაფიკული სქემების ნაკლებად ცოდნა და გამოყენება .
- მშობლების არაეფექტური ჩართულობა შვილის გაგება -გააზრებაზე ორიენტირებულ მკითხველად ჩამოყალიბებაში.

- მშობლების პედაგოგთან ნაკლები თანამშრომლობა .

აღნიშნული პრობლემების აღმოსაფხვრელად გადაიდგა გარკვეული ნაბიჯები. გატარებული ინტერვენციების შეფასებისას გამოვლინდა, რომ მათი უმრავლესობა შედეგიანი იყო.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ კვლევაზე მუშაობის დროს გამოიკვეთა ახალი საკვლევო პრობლემა – დაწყებით კლასებში წერის უნარის განვითარება.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. ალიბეგაშვილი, თ.(2012) ელემენტარული ლოგიკა. თბილისი.
2. წიგნიერება ანგარიში (PIRLS) 2011. გამოცდების ეროვნული ცენტრი.
3. სასიცოცხლო უნარების განვითარება მოზარდებში. (2015) საერთაშორისო არასამთვრობო ორგანიზაცია Word Vision.
4. სასწავლო მეთოდოლოგიური რესურსების კრებული „კითხვისა და წერის სწავლება დაწყებით საფეხურზე I – IV კლასები.“(G-PRIED) (გვ. 207 – 290)
- 5.მასწავლებელთა სასწავლო ჯგუფების ხელმძღვანელობა (ფასილტატორის გზამკვლევი) (G-PRIED)
- 6.<http://mastsavlebeli.ge/?p=4193>საინფორმაციო-შემეცნებითი ტექსტის სწავლება დაწყებით საფეხურზე. ინტერნეტგაზეთი .
- 7.მასწავლებლის წიგნი „წიგნიერება „ავტორი ირინა სამსონია . (გვ 30- 35)
9. სასწავლო მეთოდოლოგიური რესურსების კრებული „ვიზუალური სქემები და გრაფიკული ორგანიზატორები“ (G-PRIED)
- 10.გიორგაძე მიხ. „როგორ ვიმუშაოთ პედაგოგიურ კვლევებზე?“ / ციფრული რესურსი<http://www.slideshare.net/mylenss/ss-15892201>
- 11.გაკვეთილის პროცესის წარმართვაში მოსწავლეთა მონაწილეობის თეორიული და პრაქტიკული ასპექტები (29 აგვისტო, 2014) მანანა ბოჭორიშვილი <http://mastsavlebeli.ge/?p=1915>

დანართები

დანართი 1

ანკეტა -დაწყებითი საფეხურის მოსწავლეებისთვის

მოგესალმებით !

ვატარებთ პრაქტიკულ კვლევას დაწყებით საფეხურზე ტექსტის გაგება - გააზრების პრობლემების გასაუმჯობესებლად. თქვენი მონაწილეობა ძალიან მნიშვნელოვანია კვლევის წარმატებისათვის .თქვენგან მიღებული ინფორმაცია ანონიმურია .არაა საჭირო კითხვარზე სახელისა და გვარის მითითება.

1.გიყვარს თუ არა კითხვა ?

ა) არა

ბ) დიახ

2. კითხულობ თუ არა ხშირად ?

ა) კვითხულობ ყოველდღე

ბ) იშვიათად

გ) არ კვითხულობ

3 .რომელი სახის ტექსტებს უფრო ხშირად კითხულობ ?

ა) მხატვრული

ბ) ინფორმაციული

გ) ორივე.

4 . რომელი სახის ტექსტების წაკითხვა უფრო მოგწონს ?

ა) ინფორმაციული

ბ) მხატვრული

გ) ორივე

5 .ინფორმაციული ტექსტის რომელი თემებით ხარ დაინტერესებული?

ა) ბიოგრაფიები

ბ) ისტორიული მოვლენები

გ) ცხოველთა და ფრინველთა სამყარო.

დ) კოსმოსი

ე) გამოგონებები

ვ) ჩამოთვალე შენთვის საინტერესო -----

6 . რომელი სახის ტექსტის გაგება - გააზრება უფრო გიადვილდება ?

ა) მხატვრული

ბ) ინფორმაციული

გ) ორივე

7. .რა ხერხს მიმართავ თუ ტექსტში უცნობი სიტყვა შეგხვდება ?

ა) ვაგრძელებ კითხვას.

ბ) გამოვთქვამ ვარაუდს .

გ) ვცდილობ ავხსნა კონტექსტში.

დ) ვეკითხები სიტყვის მნიშვნელობას სხვას.

8 როგორ უფრო გირჩევნია ტექსტის კითხვა ?

ა) ინდივიდულაურად

ბ) წყვილებში

გ) ჯგუფურად

9 შეგიძლია თუ არა წაკითხვის შემდეგ ტექსტის ირგვლივ კითხვების დასმა ?

ა) დიახ, შემიძლია

ბ) არ შემიძლია

გ) მიჭირს კითხვების დასმა

10 შეგიძლია თუ არა ტექსტის წაკითხვის შემდეგ კითხვებზე პასუხის გაცემა ?

ა) დიახ შემიძლია

ბ) არ შემიძლია დამოუკიდებლად

გ) მიჭირს პასუხების გაცემა .

გმადლობთ

დანართი 2

ანკეტა -დაწყებითი საფეხურის მშობლებისათვის

მოგესალმებით !

ვატარებთ პრაქტიკულ კვლევას დაწყებით საფეხურზე ტექსტის გაგება - გააზრების პრობლემების გასაუბჯობესებლად. თქვენი , როგორც მშობლის მონაწილეობა ძალიან მნიშვნელოვანია კვლევის წარმატებისათვის .თქვენგან მიღებული ინფორმაცია ანონიმურია .არაა საჭირო კითხვარზე სახელისა და გვარის მითითება.

1 .რამდენად ახერხებთ იკითხოთ შვილთან ერთად ?

ა) პრაქტიკულად ყოველდღე .

ბ) ძალიან იშვიათად.

გ) ვცდილობ ხშირად ვიკითხო მასთან ერთად .

დ) პრაქტიკულად ვერ ვახერხებ .

2 . რას კითხულობთ შვილთან ერთად ?

ა) მხოლოდ სკოლის სახემძღვანელოს ტექსტებს.

ბ) დამატებით საკითხავ ლიტერატურას.

გ) ორივეს

3 . რომელი ტიპის ტექსტებს კითხულობთ უფრო მეტად ?

ა) მხატვრული

ბ) ინფორმაციული

გ) ორივე

4. რომელი ტიპის ტექსტები მოსწონს შენს შვილს უფრო მეტად ?

ა) მხატვრული

ბ) ინფორმაციული

გ) ორივე

5 . წაკითხვის შემდეგ მსჯელობთ თუ არა ტექსტის ირგვლივ?

ა) არ ვმსჯელობთ

ბ) ვუსვამ შეკითხვებს .

გ) ვეკითხები რა მოეწონა და რა არ მოეწონა.

დ) ვცდილობ ვიმსჯელოთ .

6. რას ამჩნევთ რომელი ტიპის ტექსტის გაგება -გააზრება უფრო მეტად ეძნელება თქვენს შვილს ?

ა) მხატვრული

ბ) ინფორმაციული

გ) ორივე

7. არჩევთ თუ არა საკითხავ ტექსტს შვილის ასაკის შესაბამისად?

ა) ხანდახან ვცდილობ ავარჩიო ასაკის შესაბამისად

ბ) არ ვაქცევ ყურადღებას რას წავუკითხავ

გ) აუცილებლად ვარჩევ მისი ასაკის შესაბამის ტექსტს.

8. როგორ ფიქრობთ რას ნიშნავს ტექსტის გაგება -გააზრება ?

ა) როცა ბავშვს ესმის ტექსტი ყველა სიტყვის მნიშვნელობა .

ბ) როცა ბავშვს შეუძლია გადმოსცეს წაკითხული .

გ) როცა ბავშვს შეუძლია იმსჯელოს, გამოთქვას საკუთარი აზრი წაკითხულის ირგვლივ.

9. თვლით თუ არა, რომ შვილის კარგ მკითხველად ჩამოყალიბებაში მშობელი აქტიურად უნდა ჩაერთოს ?

ა) არ არის საჭირო მშობლის ჩარევა

ბ) შვილი დამოუკიდებლად უნდა ჩამოყალიბდეს აქტიურ მკითხველად .

გ) აუცილებელია მშობლის ჩართულობა, შვილის კარგ მკითხველად ჩამოყალიბებაში.

10. ეხმარებით თუ არა თქვენს შვილს მათემატიკური ამოცანის ამოხსნაში?

ა) დიახ

ბ) არა

11. თუ ეხმარებით, რა ფორმით უწევთ დახმარებას ?

ა) ვუკითხავ ამოცანის პირობას

ბ) ვეხმარები გამოსახულების შედგენაში

გ) ვუმოწმებ ნამუშევარს

დ) ვუხსნი ამოცანას

12. გამოკითხვაში მონაწილეობდა

ა) დედა

ბ) მამა

გ) ბებია

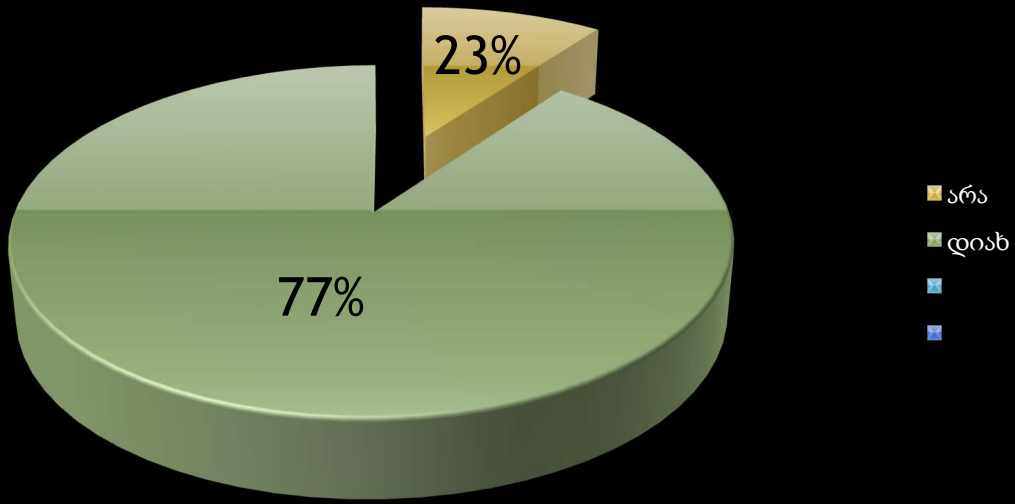
დ) ბაბუა

გმადლობთ

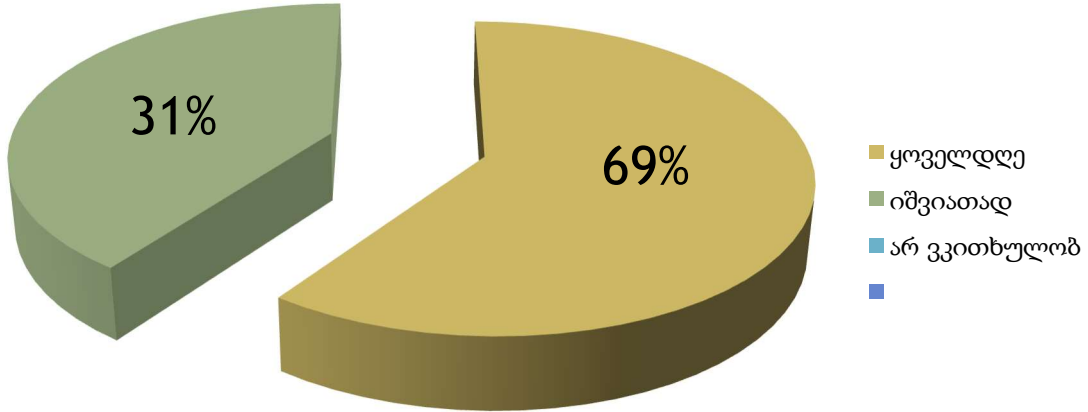
დანართი 3.

მოსწავლეთა გამოკითხვის შედეგები

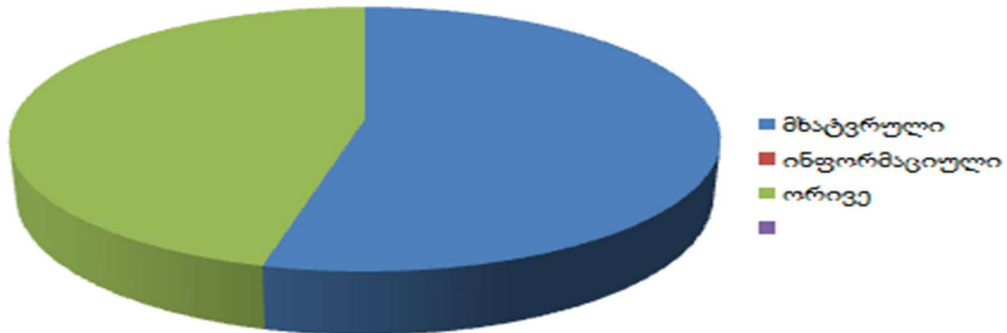
1. გიყვარს თუ არა კითხვა?

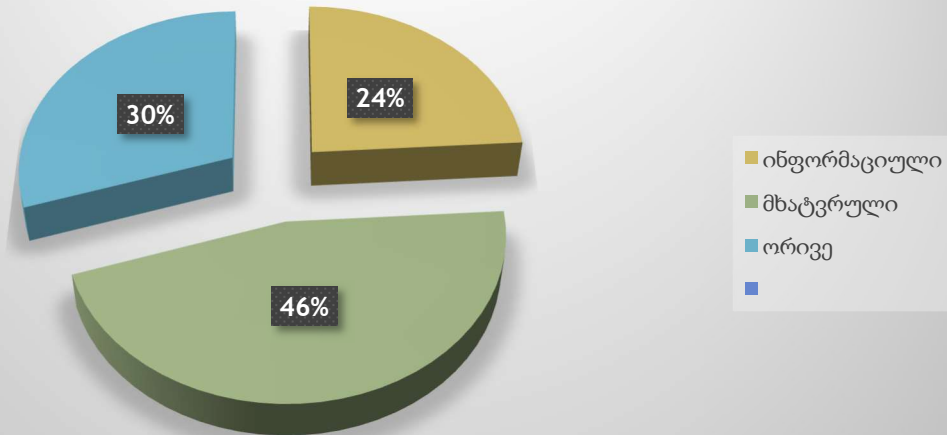
2. კითხულობ თუ არა ხშირად ?

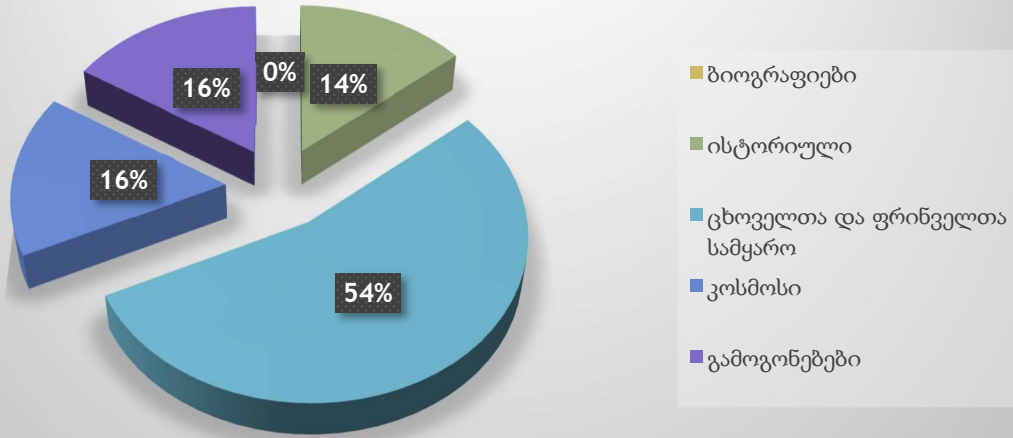
3. რომელი სახის ტექსტებს უფრო ხშირად კითხულობ?

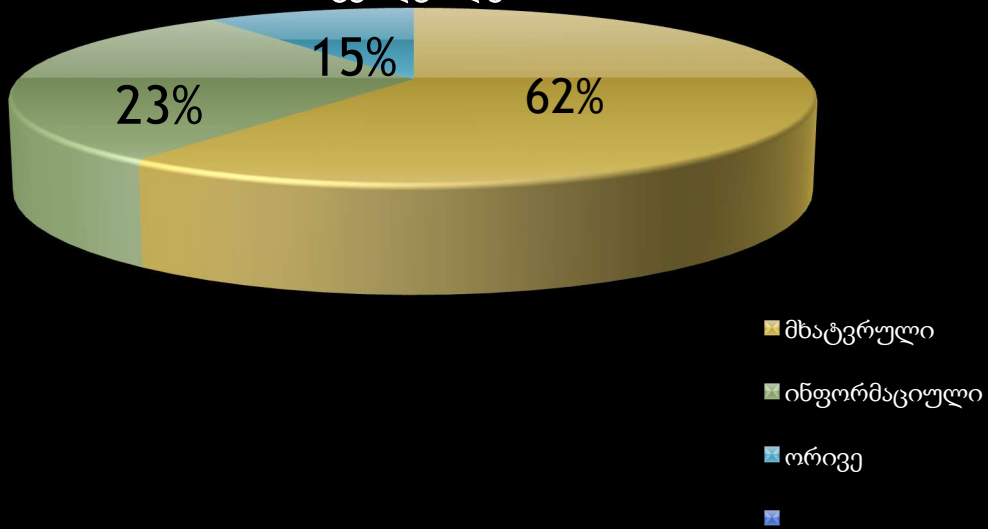
4. რომელი სახის ტექსტების წაკითხვა უფრო მოგწონს?

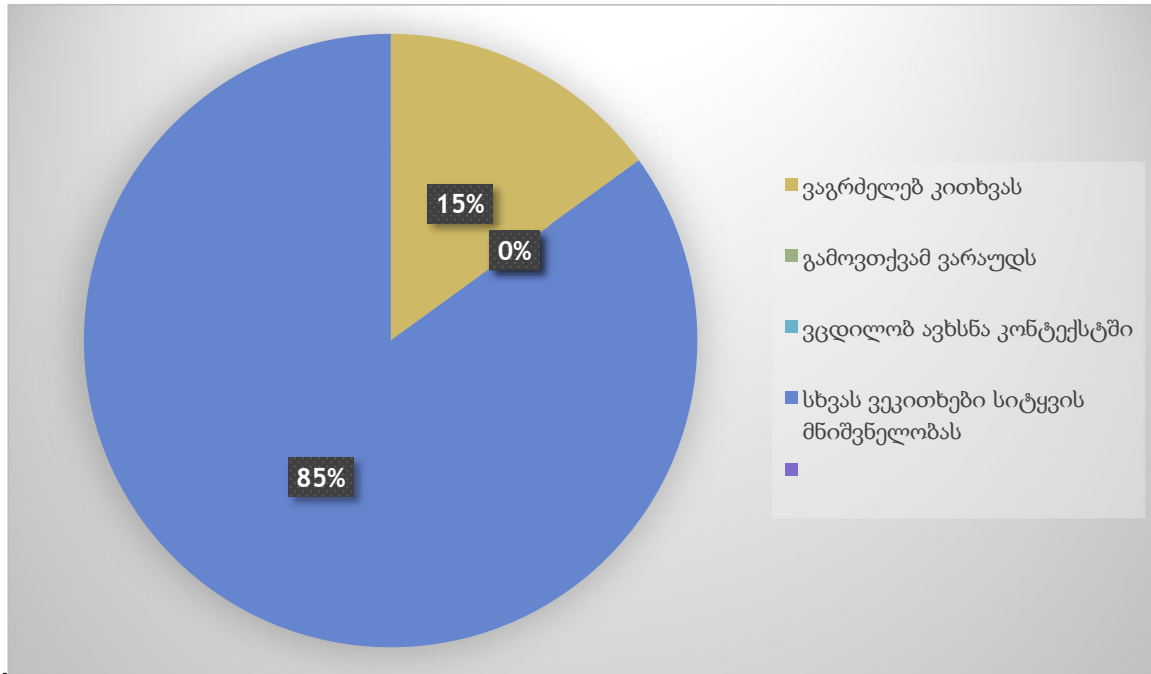
5. ინფორმაციული ტექსტის რომელი თემებით ხართ დაინტერესებული ?

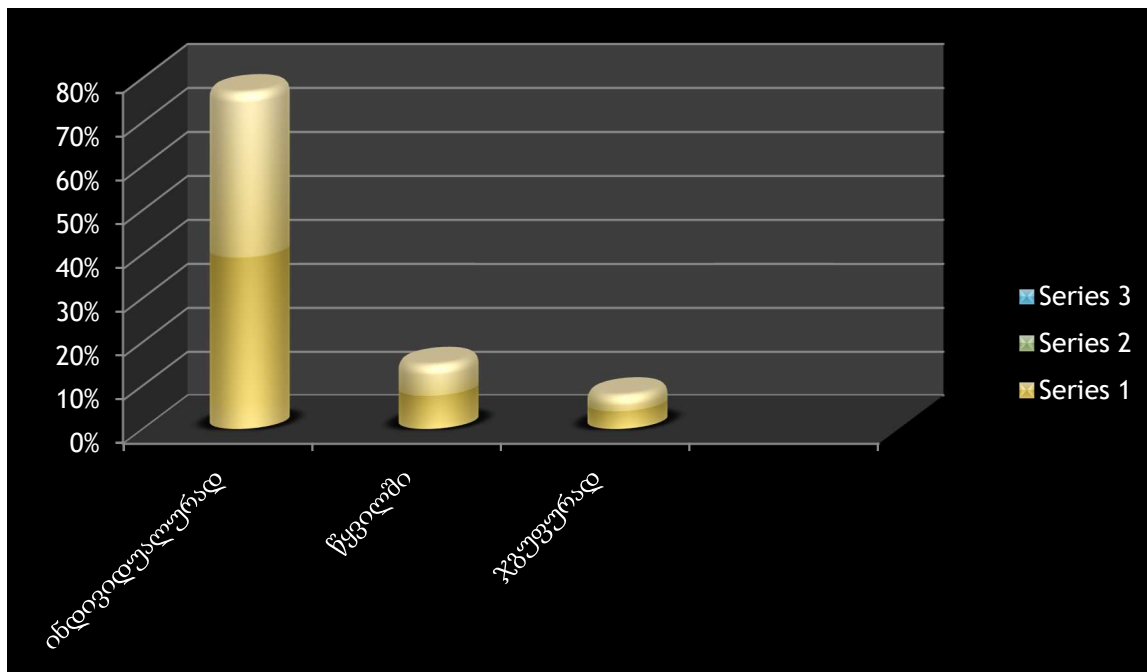
6. რომელი სახის ტექსტის გაგება-გააზრება უფრო გაადვილება ?

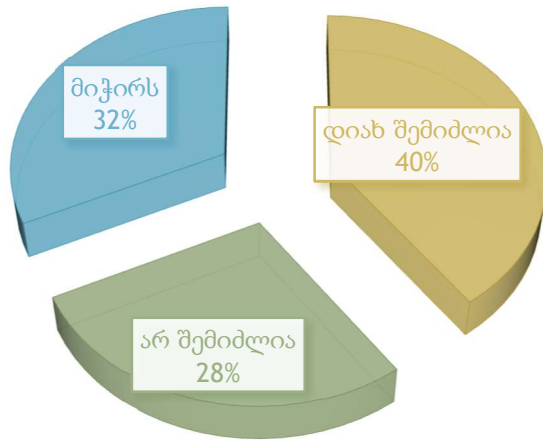
7. რა ხერხს მიმართავთ თუ ტექსტში უცნობი სიტყვა შეხვდათ?

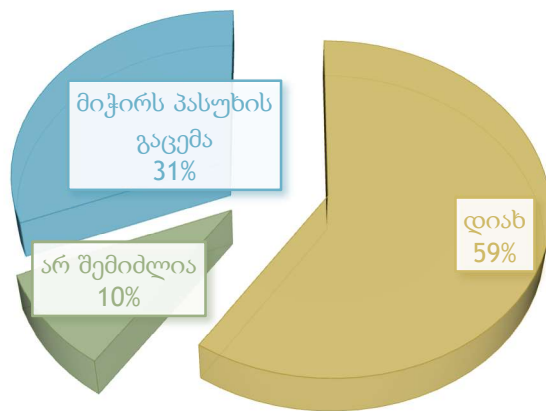
8. როგორ გირჩევნია კითხვა?

9. შეგიძლია თუ არა წაკითხვის შემდეგ კითხვების დასმა ?

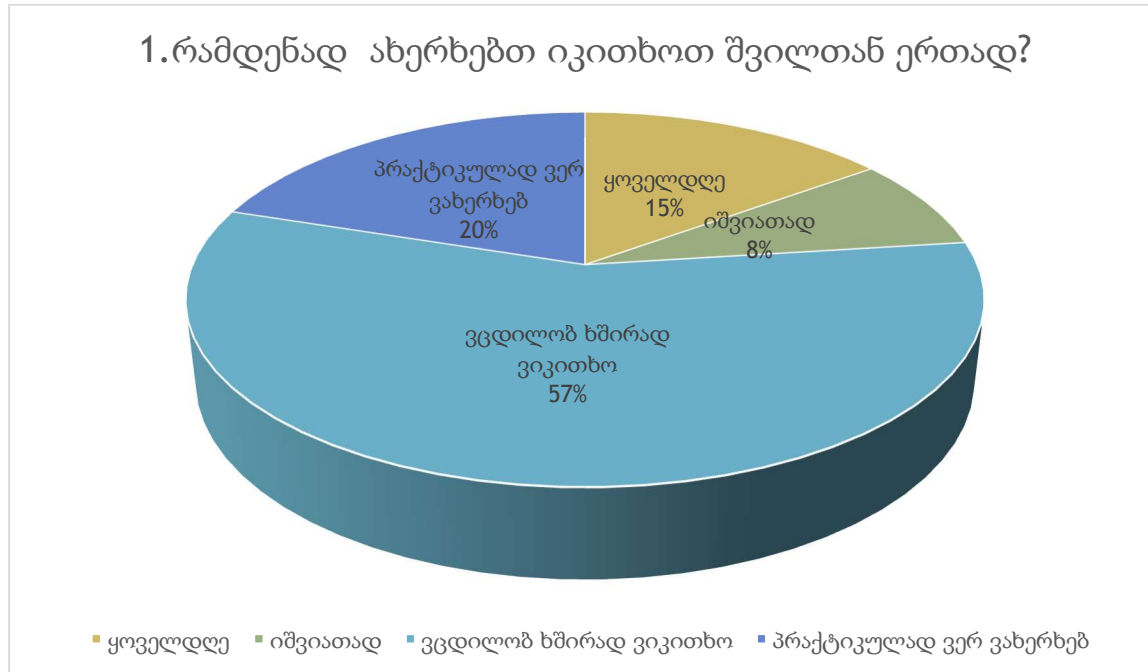

10. შეგიძლია თუ არა ტექსტის წაკითხვის შემდეგ კითხვებზე პასუხის გაცემა ?

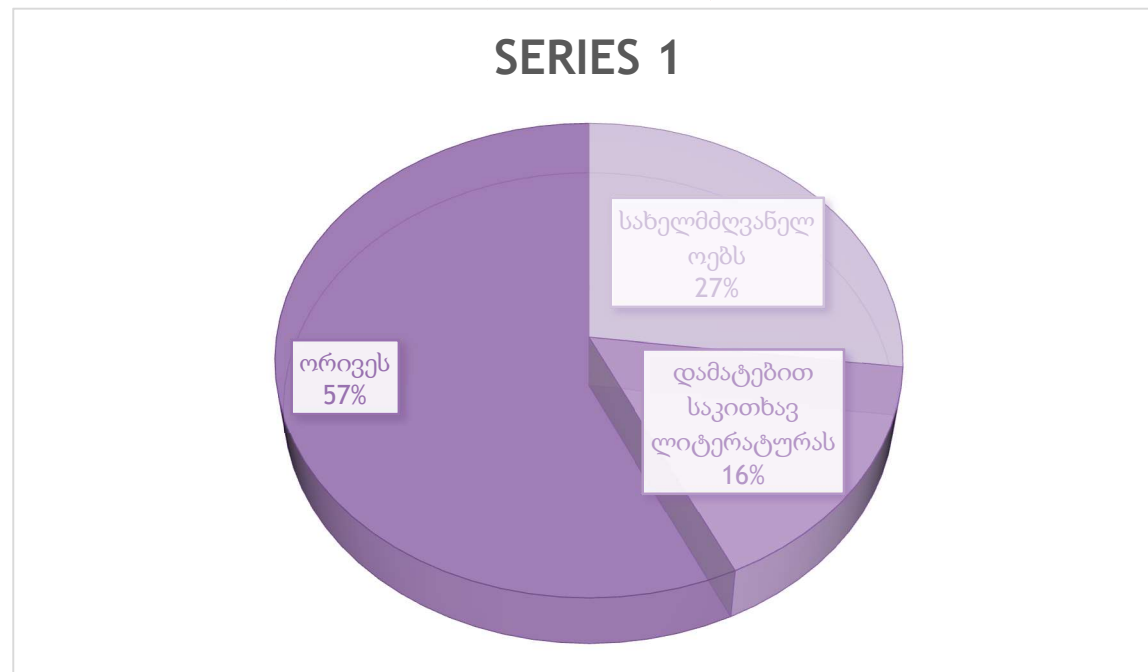

დანართი 4.

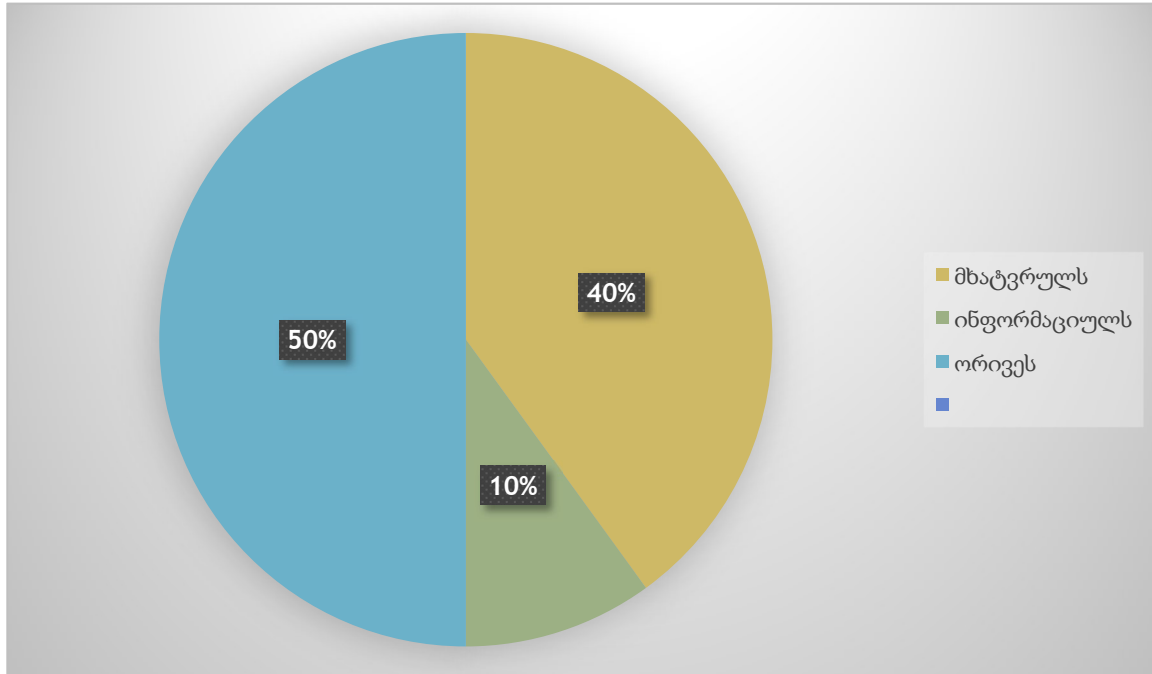
მშობელთა გამოკითხვის შედეგები

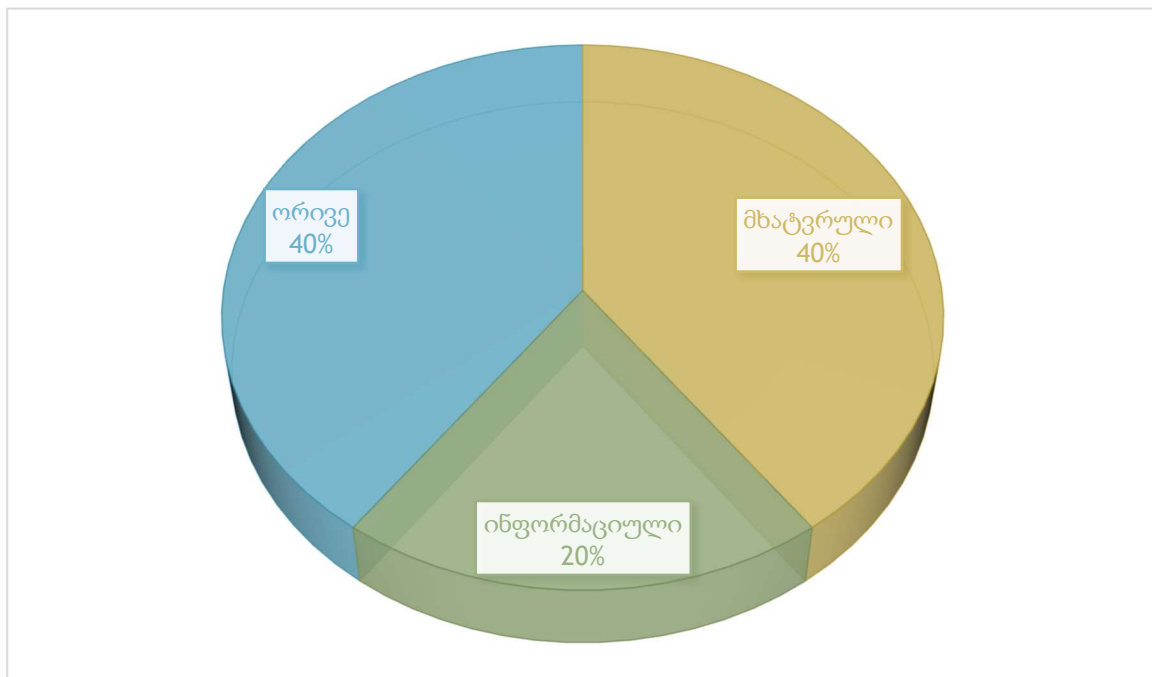
2. რას კითხულობთ შვილთან ერთად ?

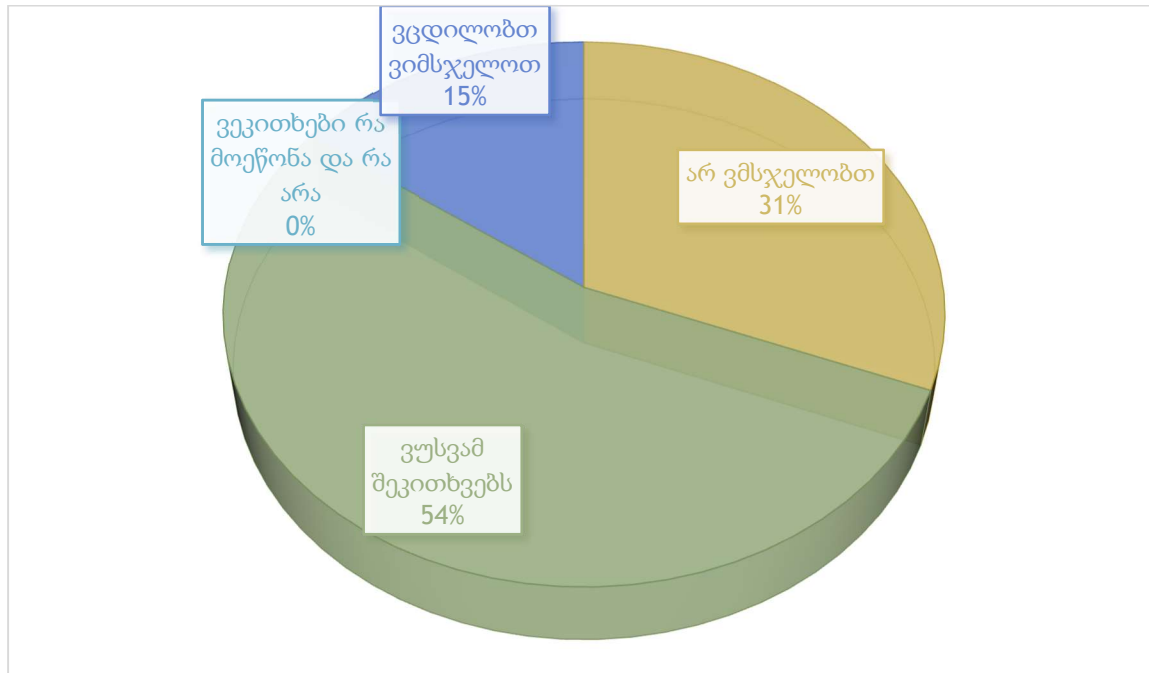
3. რომელი ტიპის ტექსტებს კითხულობთ უფრო მეტად ?

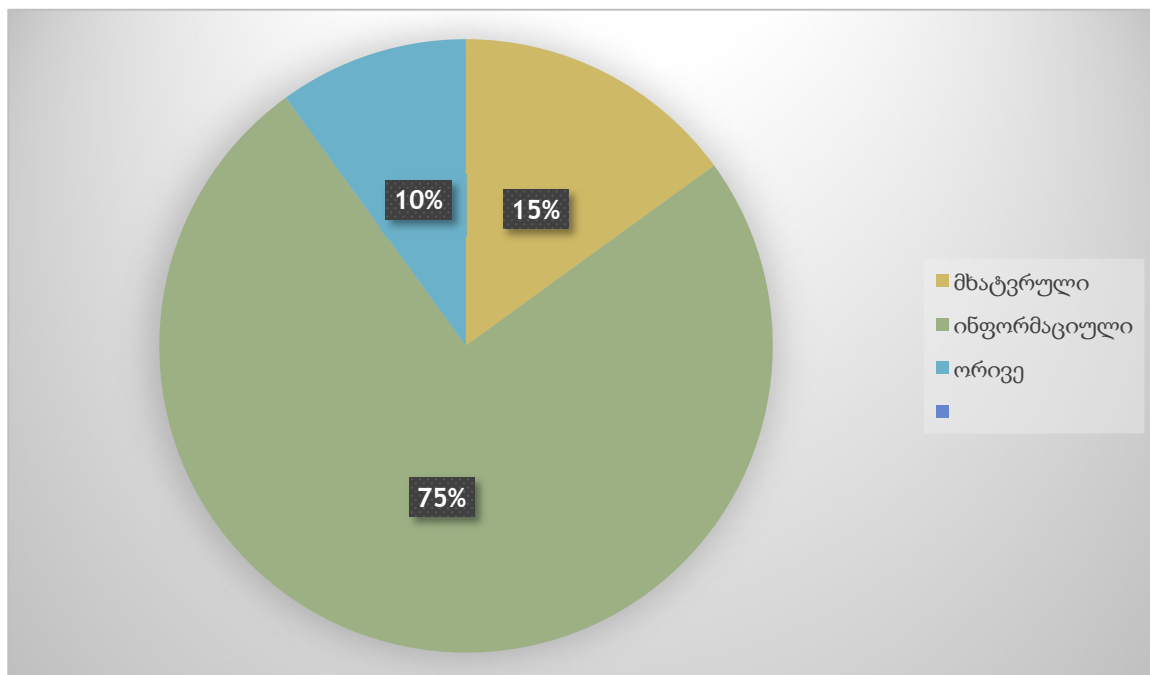
4. რომელი ტიპის ტექსტები მოსწონს შენს შვილს უფრო მეტად ?

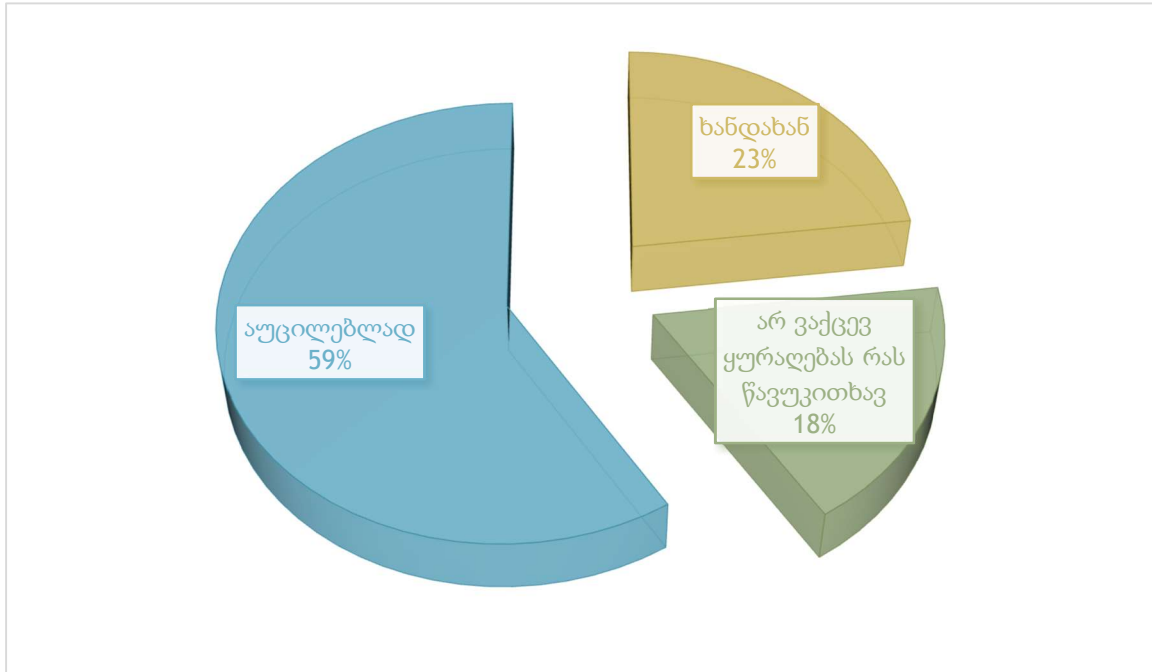
5. წაკითხვის შემდეგ მსჯელობთ თუ არა ტექსტის ირგვლივ?

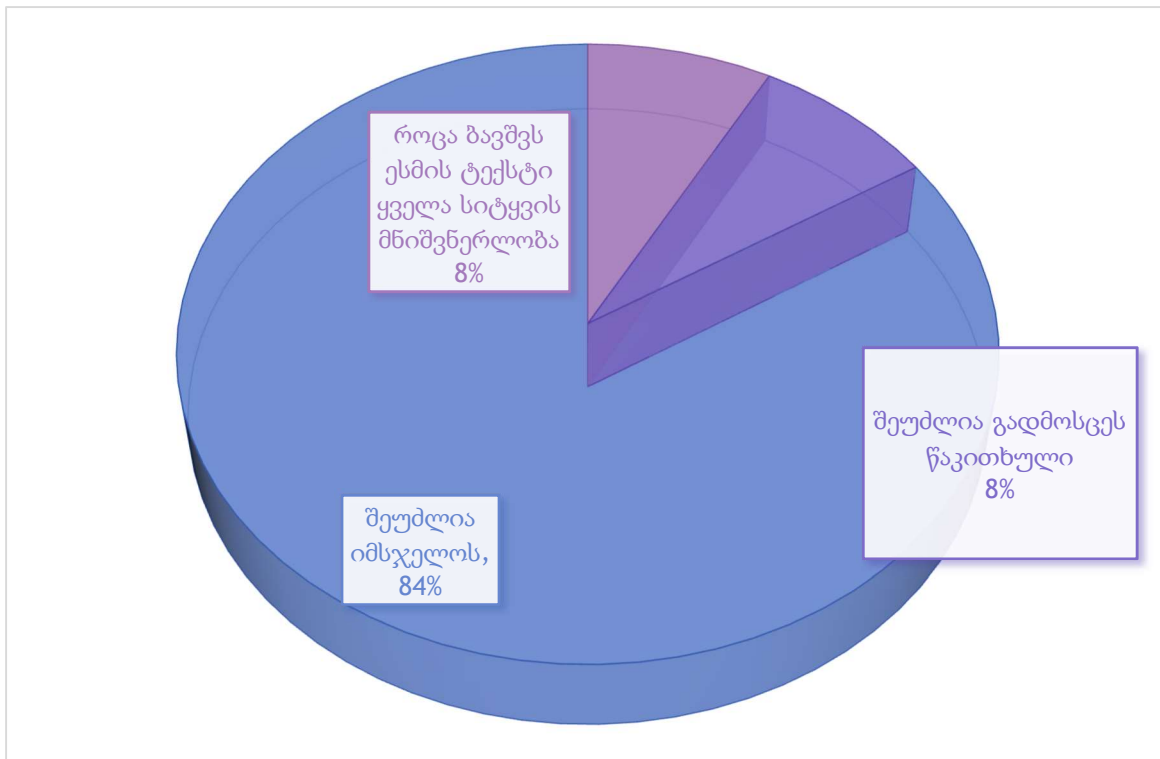
6. რას ამჩნევთ რომელი ტიპის ტექსტის გაგება -გააზრება უფრო მეტად ეძნელება თქვენს შვილს?

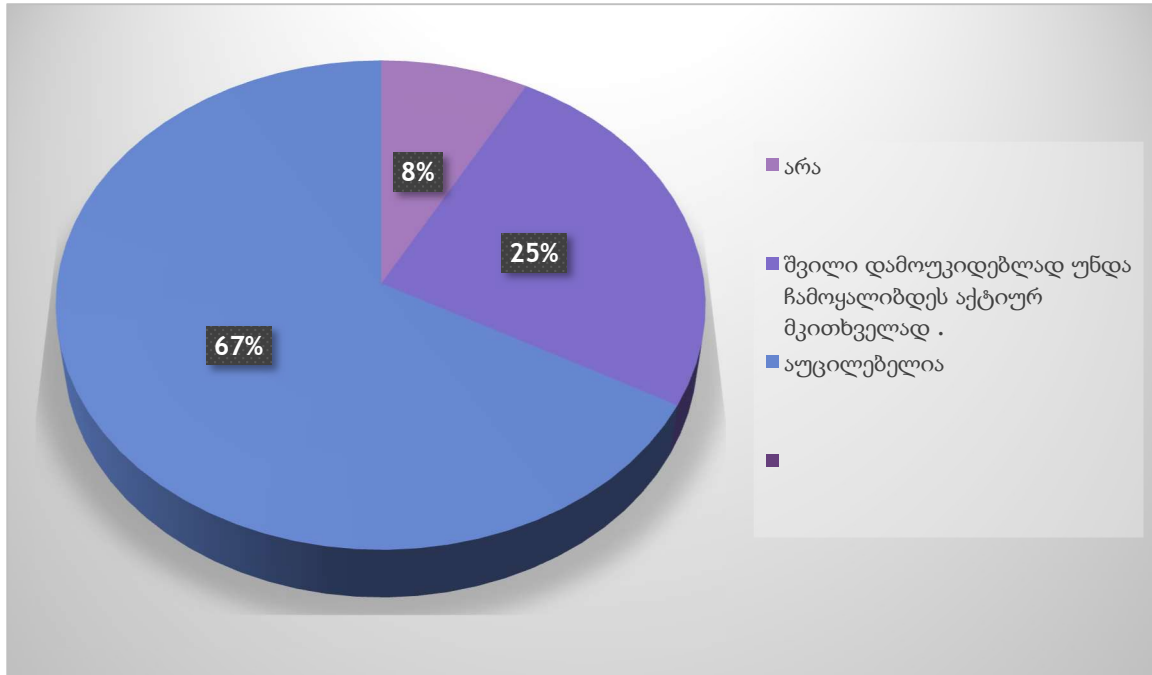
7. არჩევთ თუ არა საკითხავ ტექსტს შვილის ასაკის შესაბამისად?

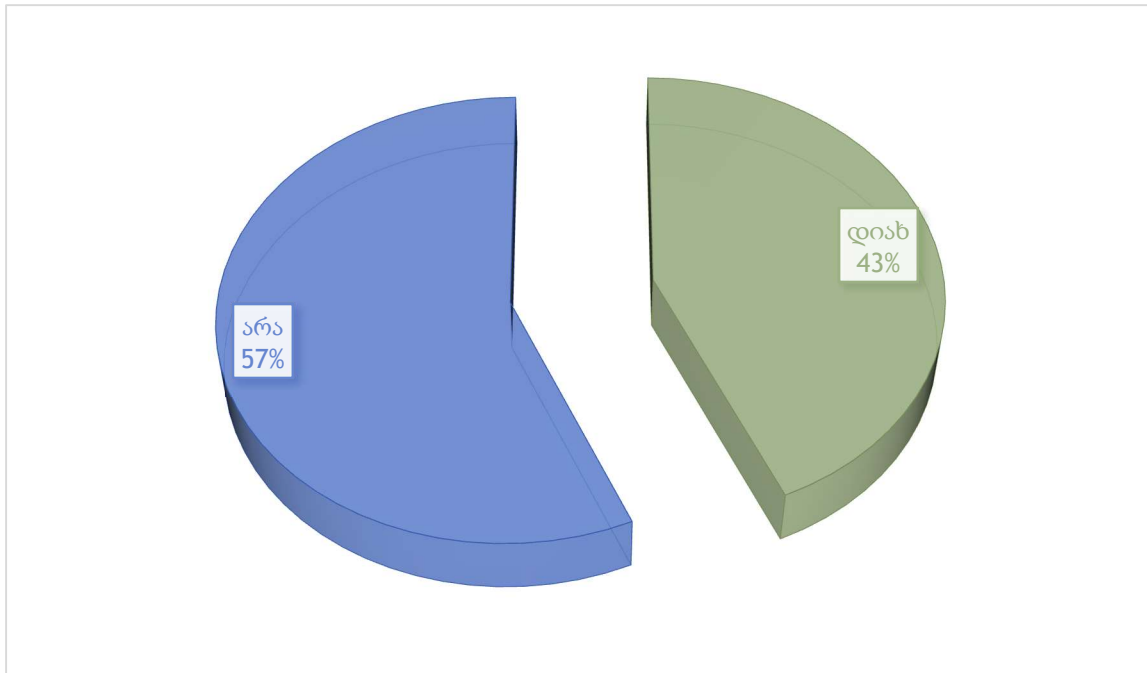
8. როგორ ფიქრობთ რას ნიშნავს ტექსტის გაგება -გააზრება ?

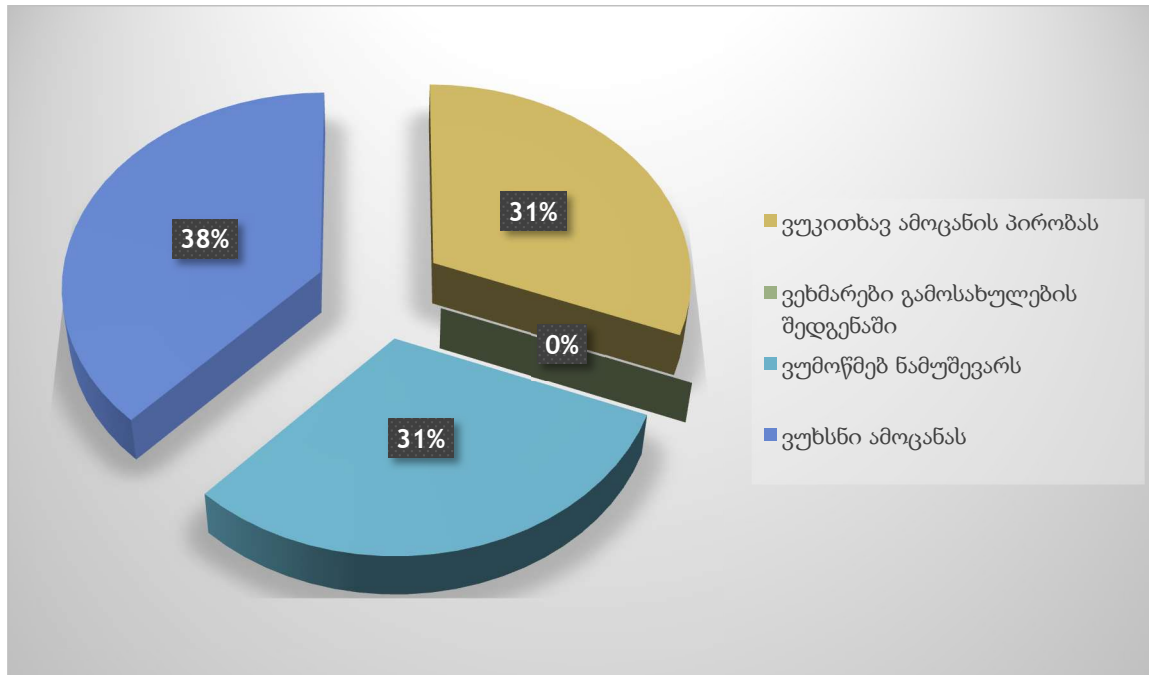
9. თვლით თუ არა, რომ შვილის კარგ მკითხველად ჩამოყალიბებაში მშობელი აქტიურად უნდა ჩაერთოს ?

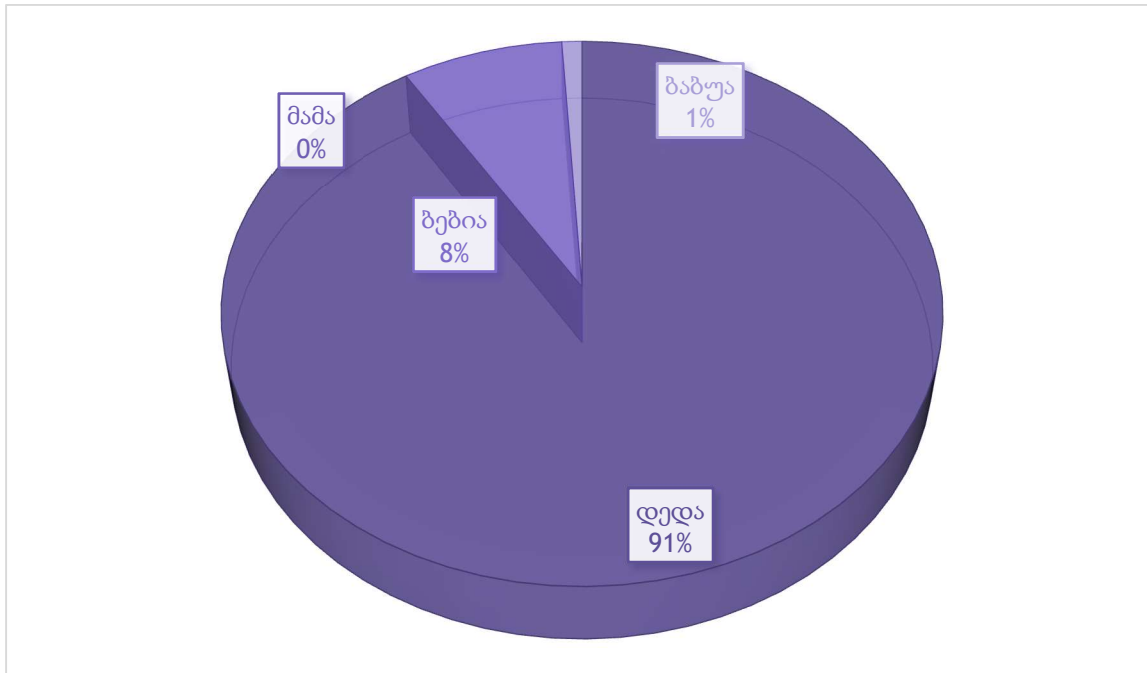
10. ეხმარებით თუ არა თქვენს შვილს მათემატიკური ამოცანის ამოხსნაში?

11. თუ ეხმარებით, რა ფორმით უწევთ დახმარებას ?

12.გამოკითვაში მონაწილეობდა

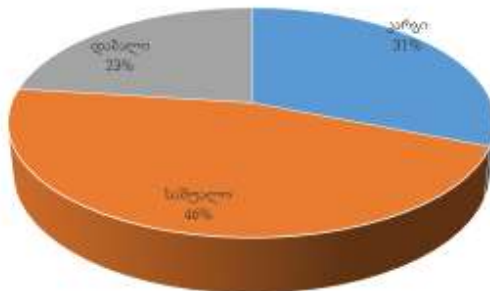

დანართი 5.

დიაგნოსტიკური ტესტირების შედეგები

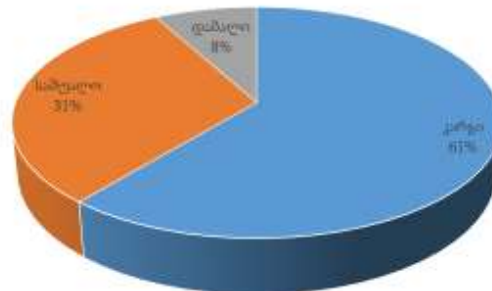
წუთში საშუალოდ წასაკითხი
სიტყვების რაოდენობა 50-60

ინტერვენციამდე

• კარგი • საშუალო • დაბალი

ინტერვენციის შემდეგ

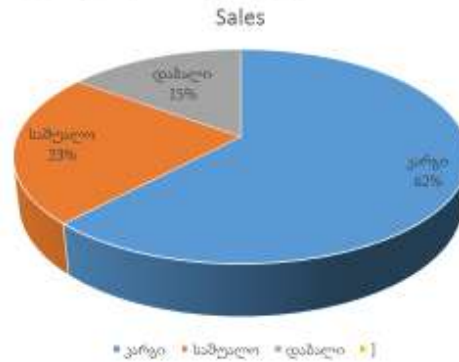
• კარგი • საშუალო • დაბალი

ლექსიკური მარაგის ტესტი

ინტერვენციამდე

ინტერვენციის შემდეგ

ტექსტის გაგება-გააზრების ტესტი

ინტერვენციამდე

ინტერვენციის შემდეგ

დანართი 6

ინტერვენციის ფარგლებში ერთობლივად დაგეგმილი და ჩატარებული
გაკვეთილების გეგმები

გაკვეთილის გეგმა#1

მასწავლებელი: ნინო გვეხიძე

საგანი: ქართული ენა და ლიტერატურა

კლასი: მე-6

თემა: ინფორმაციული ტექსტი- „პლანეტების აღლუმი“ (მოაღლუმე პლანეტები)მედეა
კაკაჩია

დრო:45 წუთი

მოსწავლეთა რაოდენობა:13

გაკვეთილის მიზანი:

- წაკითხული ტექსტის გაგება-გააზრება
- საბუნებისმეტყველო და ზოგადტექნიკური მარაგის გამდიდრება
- ინფორმაციის კლასიფიკაციის უნარის განვითარება
- მიღებული ინფორმაციისა და ცოდნის გამოყენება ზეპირ და წერით
აქტივობებში

დამოკიდებულება:

მოსწავლეებს გაუღვივდებათ ინფორმაციულ ტექსტებზე მუშაობის სურვილი

ცოდნა:

მიიღებენ ინფორმაციას მოაღლუმე პლანეტების შესახებ

გამდიდრებენ ლექსიკურ მარაგს

უნარები:

- ინფორმაციულ ტექსტებზე მუშაობის გამოცდილება

- ინფორმაციის კლასიფიკაციის უნარის განვითარება
- მიღებული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების გამოცდილება

კავშირი ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან:

VI.1.მოსწავლეს აქვს ინფორმაციის მიღებისა და გადაცემის აუცილებელი უნარ– ჩვევები

VI.7.მოსწავლეს შეუძლია სხვადასხვა სახის მხატვრული და არამხატვრული ტექსტების წაკითხვა და გაგება– გაანალიზება

VI.8. მოსწავლეს შეუძლია დამოუკიდებლად წაკითხოს სხვადასხვა ტიპისა და ნაირგვარი შინაარსის ტესტები

VI.13. მოსწავლეს შეუძლია კითხვის სხვადასხვა სტრატეგიის მიზნობრივად გამოყენება

VI.15.მოსწავლეს შეუძლია სხვადასხვა სახის მიზნობრივი ტექსტის დამოუკიდებლად შექმნა

წინარე ცოდნა:

- ინფორმაციულ ტექსტებზე მუშაობის გამოცდილება
- ზოგადი ინფორმაცია პლანეტების ალუმინის შესახებ
- პრეზენტაციის უნარი

მუშაობის ფორმა:

მოსწავლეთა წყვილები.

მთელი კლასი. ინდივიდუალური.

გამოყენებული აქტივობები:

- მინი დისკუსია(კითხვა-პასუხი)
- ფაქტობრივი იერიში
- დაფიქრდი, დაწყვილდი გაუზიარე
- ცნების რუკა
- ტექსტის წაკითხვა მონიშვნებით
- აქტივობის ბარათები(კითხვა-პასუხი)
- 3-2-1
- საგაზეთო სტატიის დაწერა

რესურსები:

- ინფორმაციული ტექსტი(ინდივიდუალურად)
- კითხვები
- სამუშაო ფურცლები
- აქტივობის ბარათები
- ფორმატი, ფლომასტერები
დაფა, ცარცი

შეფასება:

მოსწავლეთა მუშაობის პროცესზე დაკვირვება, განმავითარებელი შეფასებით რეაგირება მოსწავლეთა ნამუშევრებზე

გაკვეთილის მსვლელობა ფაზების მიხედვით

1-ლი ფაზა(წაკითხვამდე)	მე-2 ფაზა(წაკითხვა)	მე-3 ფაზა(წაკითხვის შემდეგ)
<ul style="list-style-type: none">✓ გაკვეთილის მიზნის გაცნობა✓ მინი დისკუსია კითხვა-პასუხის საშუალებით✓ წყვილებად დაყოფა✓ დაფიქრდი, დაწყვილდი, გაუზიარე✓ ინფორმაციის დატანა დაფაზე✓ ცნების რუკის აგება	<ul style="list-style-type: none">✓ ტექსტის წაკითხვა მონიშვნებით✓ ახალი იფორმაციის ამოკრება-დახარისხება	<ul style="list-style-type: none">✓ ცნების რუკის შევსება ახალი ინფორმაციით✓ აქტივობის ბარათებზე მოცემული დავალებების(კითხვა-პასუხი) შესრულება✓ პრეზენტაცია✓ 3-2-1✓ შეფასება✓ საშინაო დავალების მიცემა

გაკვეთილის გეგმა#2

მასწავლებელი : ნინო გვეხიძე

საგანი: ქართული ენა და ლიტერატურა

კლასი: მე-6

თემა: გურამ პეტრიაშვილის „ამბავი მევიოლინისა და პატარა ჩიტისა“

დრო: 45წთ.

მოსწავლეთა რაოდენობა:13

გაკვეთილის ამოცანები/სწავლის შედეგები

დამოუკიდებულება:

- მოსწავლეებს გაუღვივდებათ შემოქმედი ადამიანის პატივისცემა
- გაუღვივდებათ ფრინველებისა და ბუნების სიყვარული

ცოდნა:

- შეისწავლიან ტექსტს
- გაიმდიდრებენ ლექსიკას

უნარები:

მოსწავლეები შეძლებენ:

- მხატვრული ტექსტის დამოუკიდებლად წაკითხვა– გააზრებას
- შინაარსის უკეთ გაგების, დამოუკიდებელი აზროვნების, ფანტაზიის უნარის გაღვივების მიზნით ვარაუდების გამოთქმას(სქემის გამოყენებით)
- ნაწარმოების ანალიზისა და პერსონაჟების დახასიათებისას საკუთარი მოსაზრებების დასასაბუთებლად ტექსტის შესაბამისი ეპიზოდების დამოწმებას

ეროვნული სასწავლო გეგმა:

VI.2 მოსწავლეს აქვს მხატვრული ტექსტის გააზრებისთვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე დეტალების შეფასების უნარი.

VI.7 მოსწავლეს შეუძლია სხვადასხვა სახის მხატვრული და არამხატვრული ტექსტების წაკითხვა და გაგება–გაანალიზება.

VI.13 მოსწავლეს შეუძლია კითხვის სხვადასხვა სტრატეგიის მიზნობრივად გამოყენება.

VI.14 მოსწავლეს შეუძლია პიროვნული და შემოქმედებითი გამოცდილების გამოყენება წერის პროცესში და აქვს მხატვრული წარმოსახვის უნარი

მოსწავლეთა წინარე ცოდნა:

- იციან ნარატიული ტექსტის ძირითადი მახასიათებლები
- შეუძლიათ ვარაუდების გამოთქმა
- იციან ტექსტში დასმული პრობლემების ანალიზი–შეფასება
- შეუძლიათ გაწაფული კითხვა
- შეუძლიათ სქემებით აზროვნება
- იყენებენ კითხვის შესაბამის სტრატეგიებს

მოსწავლეთა დაჯგუფების ფორმები: მთელი კლასი, ჰომოგენური ჯგუფები.

დაჯგუფების კრიტერიუმები: მოსწავლეთა გაწაფული კითხვის დონე

გაკვეთილზე გამოყენებული მეთოდები/ სტრატეგიები/ აქტივობები:

- გონებრივი იერიში
- ვარაუდების გამოთქმა
- სიტყვის პირამიდა
- ინდივიდუალური ჩუმი კითხვა
- ვარაუდების სქემის შევსება
- ცხრილის გამოყენებით კითხვებზე პასუხის გაცემა(დიფერენცირებულად)

სასწავლო მასალა და რესურსები:

კლაგარეშე საკითხავი ტექსტი: გურამ პეტრიაშვილი, „ამბავი მევიოლინისა და პატარა ჩიტისა“

მოსწავლეებისთვის დასარიგებლად თაბახის ფურცლებზე ამობეჭდილი ტექსტი, სიტყვის პირამიდა,(სქემა) ვარაუდების სქემა.

დაფა...ილუსტრაცია...ფურცლები...ფლომასტერები...

გაკვეთილის მსვლელობა

1-ლი ფაზა(წაკითხვამდე)

- გაკვეთილის მიზნის გაცნობა
- ჯგუფებად დაყოფა ბარათების მიხედვით(პრინციპი–გაწაფული კითხვა)
- მოლოდინების განსაზღვრა
- ნაწარმოების სათაურისა და ავტორის გაცნობა
- ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა(სიტყვის პირამიდა)ჯგუფებში

მე-2 ფაზა(წაკითხვის დროს)

ტექსტის კითხვა:

- 1-ლი მონაკვეთის წაკითხვა, ვარაუდების სქემის აგება(პრეზენტაცია)
- მე-2 მონაკვეთის წაკითხვა, ვარაუდების სქემის აგება(პრეზენტაცია)
- მე-3 მონაკვეთის წაკითხვა, ვარაუდების სქემის აგება(პრეზენტაცია)
მასწავლებელი აკვირდება მთელი კლასის მუშაობას აძლევს მითითებებს ,რჩევებს , უწევს დახმარებას.

მე-3 ფაზა:

- მასწავლებელი არკვევს ხომ არ დარჩა ბუნდოვანი რომელიმე ადგილი, როგორ მოეწონათ ტექსტი
- ტექსტის აღქმისა და გააზრების ხარისხის გამოკვლევის მიზნით, მოსწავლეები: უპასუხებენ მასწავლებლის მიერ დასმულ კითხვებს, რაც მისცემთ საშუალებას გააკეთონ დასკვნები პერსონაჟების ქცევის მოტივაციაზე და შეაფასონ მათი საქციელი.
- ჩასწვდებიან ავტორის მიზანსა და ტექსტის მთავარ სათქმელს

საშინაო დავალება:

დაწერეთ ტექსტში მოთხრობილი ამბავი ისე, რომ მოთხრობელი იყოს ჩიტი.

გადმოეცით ჩიტის განცდებით(შესაძლოა დაურთოთ ილუსტრაცია)

შეფასება:

განმავითარებელი/მასწავლებელი განმავითარებელი შეფასებით რეაგირებს მოსწავლეთა პასუხებზე.

განმსაზღვრელი/კითხვებზე გაცემული პასუხის მიხედვით

გაკვეთილის გეგმა#3

მასწავლებელი: ნინო გვეხიძე

საგანი: ქართული ენა და ლიტერატურა

კლასი: მე-5

თემა: ინფორმაციული ტექსტი- „საინტერესო პროფესიები-ცხოვრება დედამიწიდან 400 კილომეტრის დაშორებით“ გაზეთი კითხვის დრო V-VIკლ

დრო:45 წუთი

მოსწავლეთა რაოდენობა:13

გაკვეთილის მიზანი:

- წაკითხული ტექსტის გაგება-გააზრება
- ლექსიკური მარაგის გამდიდრება
- ინფორმაციის კლასიფიკაციის უნარის განვითარება
- მიღებული ინფორმაციისა და ცოდნის გამოყენება ზეპირ და წერით აქტივობებში

დამოკიდებულება:

- მოსწავლეებს გაუღვივდებათ ინფორმაციულ ტექსტებზე მუშაობის სურვილი
- ჩამოუყალიბდებათ კოსმონავტის პროფესიის მიმართ პატივისცემა

ცოდნა:

- მიიღებენ ინფორმაციას კოსმონავტის პროფესიის შესახებ
- გაიმდიდრებენ ლექსიკურ მარაგს

უნარები:

- ინფორმაციულ ტექსტებზე მუშაობის გამოცდილება
- ინფორმაციის კლასიფიკაციის უნარის განვითარება(გრაფიკულ სქემებზე მუშაობა)
- პრეზენტაციის უნარის ხელშეწყობა

- მიღებული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების გამოცდილება

კავშირი ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან:

VI.1. მოსწავლეს აქვს ინფორმაციის მიღებისა და გადაცემის აუცილებელი უნარ-ჩვევები

VI.7. მოსწავლეს შეუძლია სხვადასხვა სახის მხატვრული და არამხატვრული ტექსტების წაკითხვა და გაგება-გაანალიზება

VI.8. მოსწავლეს შეუძლია დამოუკიდებლად წაკითხოს სხვადასხვა ტიპისა და ნაირგვარი შინაარსის ტესტები

VI.13. მოსწავლეს შეუძლია კითხვის სხვადასხვა სტრატეგიის მიზნობრივად გამოყენება

VI.15. მოსწავლეს შეუძლია სხვადასხვა სახის მიზნობრივი ტექსტის დამოუკიდებლად შექმნა

წინარე ცოდნა:

- ინფორმაციულ ტექსტებზე მუშაობის გამოცდილება
- გრაფიკულ სქემებზე მუშაობა
- პრეზენტაციის უნარი

მუშაობის ფორმა:

მოსწავლეთა წყვილები.

მთელი კლასი. ინდივიდუალური. ჯგუფური

გამოყენებული აქტივობები:

- მინი დისკუსია(კითხვა-პასუხი)
- ფაქტობრივი იერიში
- დაფიქრდი, დაწყვილდი გაუზიარე
- სიტყვების გამომძიებელი
- მახასიათებლების ცხრილის შევსება
- პრეზენტაცია
- 3-2-1
- წერიტი დავალება:

I-შექმენი მონოლოგური ტექსტი რას იფიქრებდა კოსმონავტი კოსმოსში ყოფნისას

II-მისწერე წერილი მეგობარს, რომელშიც ურჩევ ან არ ურჩევ კოსმონავტის პროფესიის არჩევას

III-მისწერე წერილი კოსმონავტს

რესურსები:

- ინფორმაციული ტექსტი(ინდივიდუალურად)
- სამუშაო ფურცლები(სქემები)
- აქტივობის ბარათები
- წებოვანი ფერადი ფურცლები
- ფლირჩარტის ფურცლები,მარკერები
დაფა, ცარცი

შეფასება:

მოსწავლეთა მუშაობის პროცესზე დაკვირვება, განმავითარებელი შეფასებით რეაგირება მოსწავლეთა ნამუშევრებზე

გაკვეთილის მსვლელობა ფაზების მიხედვით

1-ლი ფაზა(წაკითხვამდე)	მე-2 ფაზა(წაკითხვა)	მე-3 ფაზა(წაკითხვის შემდეგ)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ გაკვეთილის მიზნის გაცნობა ✓ მინი დისკუსია კითხვა-პასუხის საშუალებით ✓ წყვილებად დაყოფა ✓ დაფიქრდი, დაწყვილდი, გაუზიარე ✓ ინფორმაციის დატანა დაფაზე 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ტექსტის წაკითხვა ✓ ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა ✓ ახალი ინფორმაციის ამოკრება-დახარისხება მახასიათებლების ცხრილზე აგება ✓ პრეზენტაცია 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3:2:1 ✓ აქტივობის ბარათებზე მოცემული წერილი დავალებების შესრულება ✓ პრეზენტაცია ✓ შეფასება ✓ საშინაო დავალების მიცემა

გაკვეთილის გეგმა #4

მასწავლებელი: ნინო გვეხიძე

საგანი: ქართული ენა და ლიტერატურა

კლასი: მე-6

1. თემა: ჩამირული ქალაქები(ორი წყალქვეშა საოცრება)

ინფორმაციული ტექსტის გაგება-გააზრება

დრო:45 წუთი

მოსწავლეთა რაოდენობა:13

გაკვეთილის ამოცანები:

დამოკიდებულება:

მოსწავლეებს გაუღვივდებათ ინფორმაციულ ტექსტებზე მუშაობის სურვილი

ცოდნა:

მიიღებენ ინფორმაციას სხვადასხვა საინტერესო საკითხზე

2. ჩამირული ქალაქები(ორი წყალქვეშა საოცრება)
3. ქალები სპორტში
4. ცხოველების მიგრაცია

გაიმდიდრებენ ლექსიკურ მარაგს

უნარები:

- ინფორმაციულ ტექსტებზე მუშაობის გამოცდილება
- ფანტაზიის უნარის განვითარება
- ლექსიკურ სქემებზე მუშაობის გამოცდილება
- მიღებული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების გამოცდილება

კავშირი ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან:

VI.1. მოსწავლეს აქვს ინფორმაციის მიღებისა და გადაცემის აუცილებელი უნარ-ჩვევები

VI.7. მოსწავლეს შეუძლია სხვადასხვა სახის მხატვრული და არამხატვრული ტექსტების წაკითხვა და გაგება-გაანალიზება

VI.8. მოსწავლეს შეუძლია დამოუკიდებლად წაკითხოს სხვადასხვა ტიპისა და ნაირგვარი შინაარსის ტესტები

VI.13. მოსწავლეს შეუძლია კითხვის სხვადასხვა სტრატეგიის მიზნობრივად გამოყენება

VI.15. მოსწავლეს შეუძლია სხვადასხვა სახის მიზნობრივი ტექსტის დამოუკიდებლად შექმნა

წინარე ცოდნა:

- ინფორმაციულ ტექსტებზე მუშაობის გამოცდილება
- ლექსიკურ სქემებზე მუშაობის გამოცდილება
- პრეზენტაციის უნარი

მუშაობის ფორმა:

მოსწავლეთა 3 ჰომოგენური ჯგუფი(წყვილები). მთელი კლასი.

გამოყენებული მეთოდები:

- სიტყვის პირამიდა
- სიტყვის ვერბალური და ვიზუალური ასოციაციური რუკა
- თავსატეხის შევსება
- მონაკვეთების წაკითხვა და მთავარი აზრის გამოკვეთა
- საგაზეთო სტატიის დაწერა

რესურსები:

- სამი საინფორმაციო ტექსტი
- სამუშაო ფურცლები
- აქტივობის ბარათები
- ლექსიკონი
- ლექსიკური სქემები

შეფასება:

მოსწავლეთა მუშაობის პროცესზე დაკვირვება, განმავითარებელი შეფასებით რეაგირება მოსწავლეთა ნამუშევრებზე

გაკვეთილის მსვლელობა ფაზების მიხედვით

1-ლი ფაზა(წაკითხვამდე)	მე-2 ფაზა(წაკითხვა)	მე-3 ფაზა(წაკითხვის შემდეგ)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ გაკვეთილის მიზნის გაცნობა ✓ ჯგუფებად დაყოფა ✓ ტექსტისა და აქტივობის ბარათების დარიგება ✓ ინსტრუქციის მიცემა <p style="text-align: center;">5–10წთ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ტექსტის წაკითხვა ✓ წყვილებში (აბზაცების შემაჯამებელი წინადადებების ჩამოყალიბება) <p style="text-align: center;">10–15წთ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ აქტივობის ბარათებზე მოცემული დავალებების შესრულება ✓ პრეზენტაცია ✓ შეფასება <p style="text-align: center;">15–20წთ.</p>

დანართი 7

ტექსტის წაკითხვის შემდეგ მოსწავლეთა შეფასების კითხვარი

1. ტექსტი მთლიანობაში იყო ა) საინტერესო _____ ბ)

უინტერესო _____

გააკეთეთ კომენტარი _____

2. ტექსტი იყო

ა) ადვილად გასაგები _____

ბ) ძნელად გასაგები _____

გააკეთეთ კომენტარი _____

3. გამართლდა თუ არა შენი ვარაუდი/ვარაუდები?

ა) დიახ _____

ბ) ნაწილობრივ _____

დაასახელეთ მაგალითი და გააკეთეთ

კომენტარი _____

	კრიტერიუმი	კარგი	საშუალო	დაბალი
1	<p>გაწაფული /გამართული კითხვის სტრატეგიებზე მუშაობა;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ საჩვენებელი კითხვა ✚ განმეორებითი კითხვა ✚ წყვილებში კითხვა ✚ მკითხველთა თეატრი ✚ კითხვა აუდიო ჩანაწერის დახმარებით ✚ მოსწავლის წაკითხულის აუდიო ჩანაწერი 			
2	<p>ლექსიკურ ერთეულებზე მუშაობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ სიტყვების წინასწარი განხილვა წაკითხვამდე ✚ მნიშვნელობის მოძიება კონტექსტის დახმარებით ✚ ლექსიკონის გამოყენება ✚ გათვალსაზიროება ✚ დამხმარე გრაფიკული სქემების გამოყენება (მაგ. „სიტყვის პირამიდა“, „სიტყვის ვერბალური და ვიზუალური ასოციაციების სქემა“) 			
3	<p>ტექსტის გაგება- გააზრების სტრატეგიებზე მუშაობა:</p> <p>წინარე ცოდნის გააქტიურება</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ ვარაუდებიდ გამოთქმა ✚ ტექსტის სტრუქტურის დადგენა ✚ სხვა და სახვა დონის შეკითხვების დასმა ✚ ვიზუალიზება 			

	<ul style="list-style-type: none"> ✚ მართული კითხვის აქტივობა ✚ სქემებით მუშაობა(მაგ . „ვარაუდების სქემა“, „პერსონაჟის რუკა“, „მახასიათებლების ცხრილი“ და სხვა) ✚ 3-2-1--და მისი ვარიაციები ✚ შეჯამება და ძირითადი აზრის გამოკვეთა 			
4	ტექსტების კითხვა კითხვის საათებზე მოსწავლეთათვის საინტერესო თემებზე			
5	დიფერენცირებული მიდგომა			
6	<p>ამოცანის პირობის გაგება-გააზრებაზე მუშაობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ ინფორმაციის დახარისხება და დაჯგუფება ✚ მოკლე ჩანაწერის გაკეთება ✚ ამოცანის პირობის გათვალსაზრისება ✚ სასწავლო ხარაჩოს გამოყენება ✚ შეკითხვები დასმა ✚ საყოფავხოვრებო ამოცანების სიუხვე საგაკვეთილო პროცესში ✚ პარალელურ ამოცანებზე მუშაობა ✚ ამოცანის ამოხსნა სქემების გამოყენებით 			
7	<p>მშობელთა ჩართულობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ მკითხველთა კლუბი მშობელთა ჩართულობით სკოლაში ✚ სახლში გამეორებითი კითხვის აქტივობაში დახმარება ✚ ოჯახში ერთობლივი კითხვა 			
8	განმავითარებელი შეფასება			

დანართი 9

კითხვები მოსწავლეთა ფოკუსჯგუფისთვის

1. რამდენ დროს ანდომებ კითხვას სახლში?
2. ხშირად გეხმარებათ მშობლები მეცადინეობისას?
3. რამდენჯერ კითხულობ ტექსტს გასააზრებლად?
4. როგორი გაკვეთილები მოგწონთ?
5. რომელი უფრო მოგწონთ : წიგნის კითხვა, ტელეფონზე თუ კომპიუტერზე თამაში?
6. დაასახელე ბოლოს წაკითხული წიგნი
7. გიჭირთ თუ არა ტექსტებისა და ამოცანის პირობის გააზრება?
8. თქვენი აზრით რა უნდა იყოს ამპრობლემის გამომწვევი მიზეზი?

დანართი 10

კითხვები მასწავლებელთა ფოკუსჯგუფისთვის

1. როგორ ფიქრობთ არის თუ არა მნიშვნელოვანი და აქტუალური დაწყებით საფეხურზე ტექსტის გაგება - გააზრების პრობლემის კვლევა?
2. დაწყებით საფეხურზე რომელი ტიპის ტექსტის გაგება-გააზრებაა უფრო ადვილი?
3. რას მიიჩნევთ დაწყებით საფეხურზე ტექსტის გაგება-გააზრების პრობლემის მიზეზად?
4. რომელ მეთოდებს იყენებთ ტექსტის გაგება- გააზრებისთვის?
5. თქვენს მიერ გამოყენებული მეთოდებიდან რომელია უფრო ეფექტური?
6. რას მიიჩნევთ დაწყებით საფეხურზე ტექსტის გაგება-გააზრების პრობლემის გადაჭრის გზად?

კვლევის უკუკავშირის რეფლექსია

მასწავლებელი ნინო გვებიძე

კვლევის დასრულების შემდეგ ავტორებმა დავეგემეთ შეხვედრა დაწყებითი კათედრის მასწავლებლებთან ერთად. მოვიწვიეთ სხვადასხვა კათედრისა და ადმინისტრაციის წარმომადგენლები. გაზიარებას ჰქონდა ინტერაქტიური ხასიათი, რაც გულისხმობდა მომხსენებლის მიერ სიტუაციით გამოწვეულ კითხვებზე პასუხის გაცემასა და აქტიურ დიალოგს სამიზნე ჯგუფთან.

გავაცანი, რომ საკვლევი თემა იყო: ***ტექსტის გაგება-გააზრების პრობლემები დაწყებით საფეხურზე და მათი გადაჭრის გზები***. კვლევის განხორციელებისკენ მიზიდვა დიაგნოსტიკურმა ტესტირებამ, რომელიც მე-6 კლასში ჩავატარე. მათ გავაცანი კვლევის მიზნები და ამოცანები, პრობლემის გამომწვევი სავარაუდო მიზეზები, ლიტერატურა რომელიც გამოვიყენე კვლევისათვის, კვლევის მეთოდები, კვლევის შედეგები: მონაცემთა ანალიზი, კვლევის მიგნებები, ინტერვენციები, განხორციელებული ცვლილებები ასევე ინტერვენციის შეფასება და რეკომენდაციები. გვაცანი, რომ კვლევა მიმდინარეობდა 5 თვის მანძილზე (იანვარი, თებერვალი, მარტი, აპრილი, მაისი). კოლეგებს გავუზიარე საკუთარი გამოცდილება, თუ როგორ გამოვიყენე კვლევის მიგნებები მოსწავლეთა საჭიროებების გათვალისწინებით, სასწავლო პროცესის გასაუმჯობესებლად.

თანამშრომელთა ინტერესი უფრო მეტად გამოწვეული იყო, იმით, რომ პრაქტიკის კვლევა წელს პირველად ჩვენ დავამთავრეთ. კოლეგების მხრიდან დაისვა შეკითხვები, როგორც კვლევის შინაარსობრივ მხარესთან, ისე სტრუქტურასთან დაკავშირებით, რაზეც მომხსენებლისგან ამომწურავი პასუხები მიიღეს.

კოლეგების აზრით, სკოლაში საგნობრივი ცოდნის დაუფლება პირდაპირკავშირშია ტექსტის გაგება-გააზრების უნარის გამომუშავებასთან, თუ მოსწავლეს არ აქვს წაკითხულის გაგება-გააზრების უნარი ეს შეაფერხებს, როგორც ჰუმანიტარული, ასევე საბუნებისმეტყველო საგნებისა და მათემატიკის შესწავლას. ასევე აღინიშნა, რომ ანალოგიური პრობლემა საბაზო და საშუალო საფეხურზეც არსებობს და მსგავს აქტივობებთან ერთად, გაგება-გააზრების უნარის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით, კიდევ ბევრი რამ არის გასაკეთებელი, რადგან წაკითხულის გაგება-გააზრება ის მიმართულებაა, რომელიც ნამდვილად საჭიროა 21-ე საუკუნის მოქალაქისათვის. აღნიშნული კვლევის ფარგლებში დაგეგმილი ღონისძიებები ერთ-

ერთი წინგადადგმულ ნაბიჯად შეფასდა. მათ იმედი გამოთქვეს, რომ თითოეულ საგანში თუ ასეთი აქტივობებით დაიტვირთება საგაკვეთილო პროცესი მოსწავლეთა წარმატების მაჩვენებელი საგრძნობლად გაიზრდება არამარტო დაწყებით, არამედ საბაზო - საშუალო საფეხურზეც. ასევე აღნიშნეს, რომ ჩვენს გამოცდილებას, რჩევებსა და რეკომენდაციებს გაითვალისწინებენ თავიანთ პრაქტიკაში საგაკვეთილო პროცესებში ჩართავენ გაგება-გააზრებაზე ორიენტირებულ აქტივობებს და საჭიროების შემთხვევაში, მოგვმართავენ კონსულტაციის მიზნით.

ჩვენთვის მნიშვნელოვანი და გასათვალისწინებელი იყო კოლეგების უკუკავშირი, რომელიც უფრო მეტად დაგვეხმარა გაგვეაზრებინა ჩვენ მიერ განხორციელებული კვლევის შედეგები და გაგვეკეთებინა ადეკვატური დასკვნა. გავითვალისწინებთ როგორც სიტყვიერი, ასევე წერილობითი ფორმით მიღებულ საინტერესო რჩევებს, რომელთა უმრავლესობა ჩვენთვის მისაღები და სასარგებლო აღმოჩნდა, კერძოდ:

- 1.გავაგრძელოთ სამუშაო შეხვედრების ჩატარება სხვადასხვა კათედრაზე, რომელზეც დეტალურად გავუზიარებთ კოლეგებს მიღებულ გამოცდილებას.
- 2.ჩვენი გამოცდილება ასევე ავსახოთ თემატური გეგმების შედგენის დროს და გაწეროთ გაგება-გააზრების ხელშემწყობი აქტივობები, მეთოდები და რესურსები.
- 3.ჩვენი კათედრის წარმოდგენლებთან ერთად შექმნათ რესურსების ბანკი სხვადასხვა კლასებისათვის
4. შემაჯამებელი სამუშაოს ერთ-ერთ ტიპად დავნერგოთ ისეთი საშუალება, რომელიც შეაფასებს მოსწავლეთა გაგება-გააზრების უნარებს, როგორც მხატვრული, ისე საინფორმაციო ტექსტებზე მუშაობისას.

კოლეგებმა აღნიშნეს, რომ ჩვენს გამოცდილებას, რჩევებსა და რეკომენდაციებს გაითვალისწინებენ თავიანთ პრაქტიკაში და საგაკვეთილო პროცესებში ჩართავენ ტექსტის გაგება-გააზრების უნარის განვითარებისათვის საჭირო აქტივობებს და საჭიროების შემთხვევაში მოგვმართავენ კონსულტაციის მიზნით.

ჩვენთვის მნიშვნელოვანი და გასათვალისწინებელი იყო კოლეგების უკუკავშირი, რომელიც უფრო მეტად დაგვეხმარა, გაგვეაზრებინა ჩვენ მიერ ჩატარებული კვლევის მნიშვნელობა.

სსიპ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კაცხის საჯარო სკოლა.

2018

წელი